

MASTEROPPGAVE

Sikrer barnetråkk barn og unge de rettigheter innenfor medvirkning som er lovfestet gjennom internasjonale- og nasjonale føringer, samt føringer i plan- og bygningsloven?

Hvilken effekt i form av oppfølging og tiltak er oppnådd basert på barnetråkk?

Does Barnetråkk ensure children and young people the legal requirements within participation that are given through international and national guidelines, as well as guidelines in the Planning and Building Act (plan- og bygningsloven)?

Which effect in terms of follow-up and measures is achieved based on barnetråkk?

Fredrik Hosøy Sleire og Trygve Olav Feidje

Master Areal og eiendom

Institutt for byggfag

20.05.2022

Jeg stedfester at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle

kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Forord

Denne masteroppgaven er skrevet i forbindelse med avsluttende utdanning i studieretningen *Areal og eiendom* ved Høgskolen på Vestlandet, avdeling Bergen. Oppgaven er skrevet i det siste semesteret av et toårig masterprogram. Vi vil først og fremst rette en stor takk til Byplanlegger Ingunn Renolen, samt to de to andre informantene som lot seg intervju av oss. Videre vil vi takke våre veiledere: Carolyn Ahmer og Ane Margrethe Lyng for gode råd, veiledning og ikke minst deres tilgjengelighet. Dere har vært til stor hjelp.

Takk!

Bergen 20. mai 2022

Trygve Olav Feidje og Fredrik Sleire

Sammendrag

Medvirkning lar barn og unge få mulighet til å delta i fellesskapet ved at de kan søke, motta og spre informasjon og ideer. Deres interesser er forankret i FNs barnekonvensjon artikkel 12 som sikrer dem rett til å utrykke seg i forhold som vedrører dem, og rikspolitiske retningslinjer for barn og unge. For å sikre disse rettighetene har Bergen kommune brukt barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge. Vi har valgt å undersøke hvordan metoden fungerer i områdesatsinger; herunder undersøke metoden som et verktøy i kommunale satsinger, og hvilken effekt i form av oppfølging og tiltak som blir oppnådd basert på barnetråkk. Studien bygger på tre kvalitative intervjuer av personer i Bergen kommune som har jobbet opp mot barnetråkk, samt kvalitativ dokumentanalyse av fire rapporter laget i etterkant av et eller flere barnetråkk. Dokumentanalysene er presentert som casestudier. Gjennom dette ønsket vi å kunne vurdere metoden som medvirkningsverktøy, samt undersøke hvordan barnetråkkene blir fulgt opp etter de er gjennomført.

Funnene våre viser at voksne og barn som har jobbet med metoden har et positivt syn på den. Gjennom metoden får alle deltagende barn lik mulighet til å ytre sine meninger, og de lærer om medvirkning og demokrati. Vår studie konkluderer med at barnetråkk følger føringene for medvirkning for barn og unge, hvor rettighetene er gitt i de internasjonale og nasjonale føringer, samt føringer etter plan- og bygningsloven. Effekt i form av oppfølging og tiltak fant vi ved alle casestudiene våre, og vi konkluderer med at metoden fungerer til å treffe vedtak gjennom barns medvirkning.

Summary

Participation ensures children and young people the opportunity to participate in the community by being able to apply for, receive and share information and ideas. Their interests are ensured in Article 12 of the UN Convention on the Rights of the Child, which ensures the right to express themselves in matters that concern them, and National Policy Guidelines for Children and Young People. To ensure these rights, Bergen Municipality has used barnetråkk as a method for participation for children and young people. We have chosen to investigate how the method works in area initiatives (områdesatsing); including examining the method as a tool in municipal initiatives, and what effect in the form of measures is achieved based on the registrations made by the children. The study is based on three qualitative interviews of people in Bergen municipality who have been involved with barnetråkk, as well as qualitative document analysis of four reports made after one or more barnetråkk. The document analyzes are presented as case studies. Through this, we wanted to be able to assess the method as a participation tool, as well as investigate how barnetråkk is followed up after they have been completed.

Our findings show that adults and children who have worked with the method have a positive view of it. Through the method, all participating children have an equal opportunity to express their opinions, and they learn about participation and democracy. Our study concludes that barnetråkk follow the guidelines for participation for children and young people, where the rights are given in the international and national guidelines, as well as guidelines according to the Planning and Building Act. We found an effect in the form of follow-up and measures in all our case studies, and we conclude that the method works to make decisions through children's participation.

Innholdsfortegnelse

Bildeliste	7
1 Innledning	8
1.1 <i>Formålet med oppgaven</i>	8
1.2 <i>Problemstilling og forskningsspørsmål</i>	9
1.3 <i>Avgrensing</i>	9
1.4 <i>Disposisjon</i>	9
2 Fremgangsmåte og metodiske valg	11
2.1 <i>Kvalitativ tilnærming</i>	11
2.2 <i>Kvalitativ dokumentanalyse</i>	12
2.3 <i>Dokumentanalysen</i>	12
2.4 <i>Intervju</i>	13
2.4.1 <i>Semistrukturert og temasentrert intervju</i>	13
2.4.2 <i>valg av intervjuobjekter</i>	14
2.4.3 <i>Intervjuguide</i>	15
2.4.4 <i>Gjennomføring av intervju</i>	15
2.4.5 <i>Transkribering</i>	16
3 Kunnskapsgrunnlag	17
3.1 <i>Medvirkning</i>	17
3.1.1 <i>Medvirkning for barn og unge</i>	17
Internasjonale føringer	18
nasjonale føringer og forventninger	18
Føringer etter plan- og bygningsloven	19
3.2 <i>Barnetråkk</i>	20
3.2.1 <i>Gjennomføring av barnetråkk</i>	20
3.2.2 <i>Barnetråkk i Bergen kommune</i>	22
3.3 <i>Områdesatsing</i>	22
3.4 <i>Modeller for å klassifisere grad av medvirkning</i>	23
3.4.1 <i>medvirkningsstigen</i>	23
3.4.2 <i>Innflytelsessirkelen</i>	26

4. Resultat	27
4.1 Intervjuer.....	27
4.1.1 barnetråkk som metode for medvirkning.....	27
4.1.2 barnetråkk som verktøy i kommunale satsinger.....	30
4.2 Oppsummering og drøfting av intervju.....	33
4.3 Casestudiet: Effekt i form av oppfølging og tiltak som følge av barnetråkkrapporter.....	34
4.3.1 Rapport 1: Ny Krohnborg skole (6. og 9. klasse), 2008.....	35
Bakgrunn for barnetråkket.....	35
Oppsummering av registreringene i barnetråkket.....	36
Oppfølging og eksempel på utførte tiltak som følge av barnetråkket.....	37
4.3.2 Rapport 2: Laksevåg: Damsgård og Holen skoler, 6. og 9. klasse, 2013.....	40
Bakgrunn for barnetråkket.....	41
Oppsummering av registreringene i barnetråkket.....	42
Oppfølging og eksempel på utførte tiltak som følge av barnetråkket.....	43
4.3.3 Rapport 3: Barnetråkkregistreringer Olsvik, 2018.....	48
Bakgrunn for barnetråkket.....	48
Oppsummering av registreringene i barnetråkket.....	49
Oppfølging og eksempel på utførte tiltak som følge av barnetråkket.....	50
4.3.4 Rapport 4: Barnetråkk Loddefjord, 2018.....	52
Bakgrunn for barnetråkket.....	52
Oppsummering av registreringer i barnetråkket.....	53
Oppfølging og eksempel på utførte tiltak som følge av barnetråkket.....	54
4.4 Oppsummering og drøfting av casestudier.....	56
5 Avslutning	58
5.1 Diskusjon.....	58
5.1.1 Problemstilling 1.....	58
5.1.2 Problemstilling 2.....	60
5.3 Konklusjon.....	62
5.4 Videre forskning.....	62
5.5 Etterord.....	62
Internettkilder	64
Bokkilder	67

Bildeliste

Bilde 1: Gjennomføring av barnetråkk i timen (Renolen, I. og Nordgreen, L. C., 2013)	21
Bilde 2: Medvirkningsstigen (Arnstein, 1969)	25
Bilde 3: Innflytelsessirkelen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014).....	26
Bilde 4: Ny Krohnborg skole (Grind, 2018)	35
Bilde 5: Illustrasjon av hvordan Ny Krohnborg skole skulle se ut (Ny-Krohnborg Senter, 2018)	38
Bilde 6: Markusplassen sett fra Lillepudden (Wikimedia Commons, 2019)	39
Bilde 7: Laksevåg sentrum (BT, 2021).....	40
Bilde 8: Geografisk avgrensing av områdesatsing i Laksevåg (Bergen kommune, 2016)	41
Bilde 9: Fysak Melkeplassen (Bergen kommune 2022)	44
Bilde 10: Parkouranlegget i Laksevåg (Sydvesten, 2016)	45
Bilde 11: Innbyggerundersøkelse (Bergen kommune, 2022a)	45
Bilde 12: Innbyggerundersøkelse (Bergen kommune, 2022b)	46
Bilde 13: Bilde av Olsvik skole (BA, 2021).....	48
Bilde 14: Fv194, veien vest for Olsvik skole. Skjerm bilde fra Google Street View (2020)	50
Bilde 15: Bilde av trampoline og pumtrack i Olsvikparken (Tell, D., 2020).....	51
Bilde 16: Bilde av Loddefjord (Kirken.no)	52
Bilde 17: Før-bilde av Elvetun (Sydvesten, 2019)	55
Bilde 18: Etter-bilde av Elvetun (Tell, D., 2021)	55

1 Innledning

I løpet av både bachelor- og masterstudiet har vi lært om ulike planprosesser i kommunen, og hvordan medvirkning hører til en planprosess. Da vi skulle velge tema til masteroppgaven, forhørte vi oss med en veileder, som la frem barnetråkk som et mulig tema. Vi brukte tid på å sette oss inn i temaet, med fokus på hvordan barnetråkk blir anvendt i og av Bergen kommune.

Etter hvert som vi leste oss opp på temaet, fant vi det vanskelig å finne hvilken effekt barnetråkk har i form av tiltak, og i hvor stor grad barnas registreringer blir tatt til følge. Med tiltak mener vi handlinger og inngrep som baserer seg på registreringene gjort i barnetråkkene. Dermed ville vi undersøke hva effekt i form av tiltak og oppfølging som er gjort basert på barnetråkk i Bergen kommune.

Gjennom plan- og bygningsloven §§ 5-1 og 1-1 skal forslagstiller sikre rett til medvirkning i planprosesser, da særlig grupper som krever spesiell tilrettelegging. Barn og unge inngår i denne gruppen jf. §5-1 andre ledd. Barn og unges interesser inngår også i artikkel 3 og 12 i FN's barnekonvensjon, samt gjennom folkehelseloven § 1. Vi ville også prøve å finne ut om barnetråkk tilfredsstillende disse føringene om medvirkning for barn og unge.

1.1 Formålet med oppgaven

Vårt første formål med oppgaven har vært å finne ut om barnetråkk tilfredsstillende de rettigheter innenfor medvirkning som er lovfestet gjennom internasjonale- og nasjonale føringene, samt føringene i plan- og bygningsloven. For å finne ut av dette måtte vi se på hva barnetråkk innebærer, hvor det blir brukt, og hvordan barnas registreringer blir brukt videre i ettertid. Dette går ut på å finne ut om hvordan det blir anvendt i Bergen kommune, samt om det tilfredsstillende kravene som et medvirkningsverktøy for barn og unge.

Det er ikke en del av barnetråkk å følge opp registreringene, det er konkretisert at det er de aktuelle fagetater/avdelinger sitt ansvar å følge opp tiltak som ligger innenfor det offentlige ansvarsområdet i hver rapport. Vårt andre formål med oppgaven har vært å undersøke effekten av barnetråkk i form av tiltak og oppfølging.

1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål

Problemstillingene i denne masteroppgaven er:

«Sikrer barnetråkk barn og unge de rettigheter innenfor medvirkning som er lovfestet gjennom internasjonale- og nasjonale føringer, samt føringer i plan- og bygningsloven?»

«Hvilken effekt i form av oppfølging og tiltak er oppnådd basert på barnetråkk»

1.3 Avgrensning

I denne oppgaven har vi begrenset oss til å se på utførte barnetråkk i Bergen kommune. Kommunen har utarbeidet elleve rapporter, men på grunn av begrenset tid har vi valgt å avgrense oss til å undersøke fire av disse. Datagrunnlaget vårt er i hovedsak basert på disse, samt kilder som kan utfylle dem. Vi har også gjort tre intervjuer som gir oss svar på spørsmål vi har utover disse rapportene, samt spørsmål vi har rundt barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge. Dermed vil resultatene vi finner være basert på det vi finner i barnetråkkrapportene, intervjuene og eventuell annen litteratur som kan utfylle de andre kildene.

Vi skal også se på effekten av barnetråkk i form av tiltak som baserer seg på barnetråkkrapportene, men ikke direkte effekt av de tiltakene som er gjort.

1.4 Disposisjon

Kapittel 1: Innledning

I dette kapittelet blir oppgaven presentert, med bakgrunn, formål og problemstillinger.

Kapittel 2: Fremgangsmåte og metodiske valg

I dette kapittelet blir oppgavens metode presentert, hvor forskningsmetoder begrunnes for å kunne svare på oppgavens problemstillinger.

Kapittel 3: Kunnskapsgrunnlag

Her presenterer vi det kunnskapsgrunnlaget vi bruker for å svare på oppgaven. Dette kapittelet er delt inn i 4 deler, hvor vi går inn på medvirkning for barn og unge, barnetråkk, områdesatsing, og modeller for å klassifisere grad av medvirkning.

Kapittel 4: Resultat

I dette kapittelet presenteres resultatene vi har kommet frem til i oppgaven. Dette kapittelet består av to hoveddeler, hvor den første delen består av intervjuene vi hadde med de tre aktuelle personene som har jobbet opp mot barnetråkk, og den andre delen som består av en analyse av de fire utvalgte barnetråkkrapportene vi har gjennomgått.

Kapittel 5: Avslutning

I dette kapittelet skal oppgavens kunnskapsgrunnlag og resultat diskuteres opp mot hverandre for å svare på oppgavens problemstillinger, samt avslutningen på selve oppgaven.

2 Fremgangsmåte og metodiske valg

I dette kapitlet vil vi presentere vår kvalitative tilnærming på forskningen, og de metodiske valgene som er gjennomført i forskningsprosessen. De ulike metodene som er valgt vil bli presentert underveis i dette kapitlet.

2.1 Kvalitativ tilnærming

Kunnskap og forståelse for den filosofiske tankegangen som ligger til grunn for gjennomføringen- og designet av forskning er grunnleggende for en samfunnsforsker. Dette forklares ved at filosofiske antakelser underbygger perspektivet som blir benyttet, og dermed former undersøkelsen, metoden og spørsmålene som stilles (Denscombe, 2010). Avhengig av hva som undersøkes finnes det flere filosofiske antakelser, og det er derfor viktig å få tydeliggjort perspektiv og antakelser som forankrer undersøkelsen og hva det innebærer.

Ved valg av metodisk tilnærming er det hensiktsmessig å velge den som er best egnet til å undersøke problemstillingen (Thagaard, 2018). Vi har valgt å bruke kvalitativ metode da våre forskningsspørsmål lettest besvares gjennom opplevelser og erfaringer. Ved en kvalitativ tilnærming er formålet å oppnå forståelse for sosiale fenomen. Ved å intervju personer som sitter med kunnskap og erfaringer knyttet til barnetråkk får vi tak i deres perspektiver, opplevelser og synspunkt. I kvalitative studier legges det vekt på informantenes opplevelser og meningsdanning gjennom en fortolkende tilnærming. Videre kjennetegnes det ved å være opptatt av forståelse fremfor forklaring, empiri i form av tekst heller enn tall, og nærhet til de man forsker på (Tjora, 2018). Empiri i form av tall gir en svakere forståelse av kompleksiteten som eksisterer i den sosiale verden enn hva tekst, ord og bilder gir (Denscombe, 2010). Medvirkning kan ses på som et sosialt fenomen, og en kvalitativ tilnærming lar oss fordype oss og utføre analyser av det sosiale fenomen vi studerer.

Funnene våre er både av primær- og sekundærdata. Data vi har samlet inn selv, primærdata, er egne utførte intervju. Barnetråkkrapportene og alle andre rapporter vi har undersøkt er sekundærdata; data som andre har samlet inn, men som er gjort tilgjengelig for

omverdenen. Dataene vi har samlet inn er kvalitative data, noe som hjelper oss å forstå det fenomenet vi forsker på (Tjora, 2018).

Vi vil redegjøre fremgangsmåten for analysen, slik at det blir lagt til rette for åpenhet og transparens hos leseren. Analysen vår er todelt. I første del skal vi gjennom tematisk analyse presentere intervjuene. I andre del skal vi analysere fire utvalgte rapporter som er utarbeidet i etterkant av forskjellige barnetråkk i regi av kommunen. Hver barnetråkkrapport, med sitt respektive nærmiljø, vil bli analysert hver for seg; dette for å holde analysedelen mer oversiktlig. Vi vil i denne delen benytte oss av tilgjengelige barnetråkkrapporter, tilgjengelige rapporter på nett og sitater fra utførte intervju.

2.2 Kvalitativ dokumentanalyse

Materialet oppgaven bygger på er blant annet basert på informasjon fra barnetråkkrapporter utgitt fra Bergen kommune. Vi kom frem til at en dokumentanalyse er en tilfredsstillende metode å hente inn denne dataen, og analysere den. Dokumentanalyse er trolig den mest benyttede metoden innen samfunnsvitenskapen, dette er fordi det er vanskelig å fremstille empiriske undersøkelser uten dokument. En dokumentanalyse kan hjelpe å finne utvikling innenfor en viss tidsperiode, som gjør at man kan identifisere stabilitet og forandring innenfor et gitt undersøkingsområde. Et dokument kan tolkes til å være «*språk som er fiksert i tekst og tid*» (Lynggaard, 2012). Lynggaard har rettet spesielt fokus mot utvikling, der tid er en faktor i den generelle formuleringen av hva et dokument er. Utvikling vil skje, selv om et dokument er fiksert i tid. En forsker må dermed ikke påvirke innholdet i dokumentene har analyserer, og ha i minne den konteksten og hensikten dokumentene har.

2.3 Dokumentanalysen

Som hjelp til å svare på problemstillingene våre skal vi se på fire barnetråkkrapporter utarbeidet av Bergen kommune, og presentere disse som forskjellige casestudier. Rapportene presenterer data innsamlet fra en eller flere utførte barnetråkk, og gjør en evaluering av aktuelle områder med innspill til videre oppfølging. Noen rapporter er mer omfattende enn andre, der blant annet utdypende bakgrunnsinformasjon om det aktuelle området er gitt, samt grundigere presentasjon av innsamlede registreringer og forslag til

tiltak. Gjennom disse kildene vil vi danne et grunnlag for å etterlyse effekt i form av oppfølging og tiltak i etterkant av barnetråkk. Samtidig får vi innsyn i hvordan barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge synliggjør meninger og perspektiv barn og unge innesitter.

I kvalitativ forskning er det vanlig å bruke strategisk utvalg, som innebærer et utvalg som har kvaliteter eller erfaringer som er egnet til å belyse problemstillingen (Thagaard, 2019). Vi har valgt et strategisk utvalg gjennom rapporter utarbeidet i etterkant av utførte barnetråkk. Bergen kommune har utgitt elleve barnetråkkrapporter, som strekker seg fra 2008 til 2018. Vi har begrenset utvalget til fire rapporter, slik at vi fikk mulighet til å analysere hver enkelt rapport grundig. For å skaffe nok bredde i utvalget har vi spredt utvalget av rapporter til å dekke hele tidshorizonten; en fra 2008, en fra 2013, og to i fra 2018. Vår vurdering er at ved å spre utvalget på denne måten vil vi få godt mangfold og spredning, grunnlag til å vurdere om det har vært endringer og/eller utvikling i metoden, og et utvalg som gjør det mulig å gjennomføre grundige analyser av empirien.

2.4 Intervju

Som hjelp til å besvare forskningsspørsmålet har vi valgt å utføre intervju innenfor den kvalitative metode. Ved å gjennomføre intervju får man innsikt i menneskers direkte og umiddelbare oppfatning (Brinkmann, & Tanggaard, 2012, s. 19) Man kan få innsikt i meninger, følelser og erfaringer et menneske innehar gjennom et forskningsintervju (Larsen, 2017, s. 98). Vårt formål i dette studiet vil være å få innsikt i informantenes oppfatning og tanker om barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge.

2.4.1 SEMISTRUKTURERT OG TEMASENTRERT INTERVJU

Når man utfører et intervju innenfor den kvalitative metode kan vi som forskere avgjøre om det skal være strukturert, ustrukturert eller semistrukturert. Vi valgte å gjennomføre semistrukturerte intervju, der målet ifølge Kvale og Brinkmann (2019) er å innhente beskrivelser fra intervjupersonens livsverden, for å senere fortolke betydningen. Dette tillot oss å stille oppfølgings spørsmål til opplysninger informantene sa, noe som et strukturert intervju ikke gir rom for (Larsen, 2017, s. 99). Vi hadde på forhånd av intervjuene laget en intervjuguide. Intervjuet ble gjennomført som en dialog der intervjuguiden la føringen for samtalen, men intervjumodellen tillot oss å komme med oppfølgings spørsmål som var

utenfor intervjuguiden (Tanggaard & Brinkmann, 2012). Intervjuguiden var til hjelp for oss da vi sammenliknet svarene fra de ulike informantene.

Vi vil presentere intervjuene gjennom en temasentrert analyse. Dette innebærer å analysere empiri om hvert tema fra alle deltakerne, før vi går i dybden på hvert tema. Vi vil sammenlikne data fra alle informantene, slik at vi på denne måten kan danne dypere forståelse for hvert tema (Thagaard, 2018). Målet med tematiske analyser er å gruppere svarene inn i mer generelle tema, slik at disse til sammen gir svar på problemstillingen. Et tema blir på denne måten en gruppering av data med viktige fellestrekk. Det er viktig at vi har et bevisst forhold til egne antakelser (Johannessen, Rafoss & Rasmussen, 2018).

2.4.2 VALG AV INTERVJUOBJEKTER

Barnetråkkene skjer i samarbeid med skolene, hvor representanter fra Bergen kommune kommer for å bistå. Til nå har dette vært koordinatorene for områdesatsinger, ansatte ved byrådsavdelingen for sosial, bolig og integrering, representanter fra plan- og bygningsetaten, ansatte fra etat for plan og geodata, og ansatte fra grønn etat (nå kjent som bymiljøetaten).

I forbindelse med denne masteroppgaven har det blitt intervjuet tre personer som har arbeidet med barnetråkk og har arbeidet i en eller flere av avdelingene nevnt ovenfor. To av informantene ønsket å være anonyme. Våre informanter har vært:

- Byplanlegger i Plan- og bygningsetaten, Ingunn Renolen
- Informant 1, fra Bergen kommune
- Informant 2, fra Bergen kommune

De to informantene som ønsket å være anonyme har eller har hatt tilknytning til barnetråkk, noe som tilsier at de sitter på nyttig informasjon for oppgaven. Byplanleggeren i Plan- og bygningsetaten har vært delaktig under alle barnetråkkene utenom ved Ny- Krohnborg, samt vært med å skrive alle rapportene vi har valgt ut.

Vi ønsket å intervju noen som kunne gi oss et godt innblikk i de spesifikke rapportene, samtidig som vi ønsket spredning på når barnetråkkene ble gjennomført. Dermed passet det å få intervju med byplanlegger i Plan- og bygningsetaten, som har vært med på samtlige barnetråkk som Bergen kommune har vært med å gjennomføre.

Vi forventet i starten av oppgaven at disse intervjuene ville gi oss viktig informasjon om barnetråkk i Bergen kommune, og som gjorde at vi måtte stille forberedt til intervjuene med spørsmål om temaene vi ønsket besvart.

To av informantene ville anonymiseres etter vi sendte ferdig versjon av intervjukapittelet, samt fjerne og/eller endre på enkelte utsagn. Dette gjorde at vi ikke lengre kunne koble alle informantene opp mot nøyaktig det de har jobbet med, og gjorde kredibiliteten av deres utsagn lavere. Resultatet av dette gjorde at vi fikk en mer generell vinkling på barnetråkk som metode for medvirkning i enkelte områder.

2.4.3 INTERVJUGUIDE

Under intervjuene har vi benyttet oss av en intervjuguide, noe som hjalp oss å legge en styring for intervjuene (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 28). Hver intervjuguide bestod av tre deler: en innledende-, en hoved- og en avsluttende del. Innledende- og avsluttende del bestod stort sett av felles spørsmål for alle informantene, mens hoveddelen bestod av individuelle skreddersydde spørsmål for hver informant. En kan også oppsummere inndelingen av spørsmålene med at den innledende delen gikk på informantenes personlige erfaringer av barnetråkk, midtdelen hvor informantene fikk spørsmål om hvordan deres arbeid med barnetråkk har vært, og til slutt spørsmål om deres oppfatning av barnetråkk som et verktøy for medvirkning for barn og unge. Dette hjalp oss å systematisere felles og individuelle spørsmål for hver informant. Intervjuguiden inneholdt dermed spørsmål som vi stilte til alle, uansett jobbtittel. Ved å gjøre dette fikk vi vite mest mulig om temaet, samtidig som vi fikk se om de forskjellige aktørene satt med like eller ulike formeninger. For å dele mellom forsknings- og intervju spørsmål begynte vi med «hva»-spørsmål, og gikk deretter over til «hvordan»-spørsmål (Tanggaard & Brinkmann, 2012).

Intervjuguiden vi laget måtte også sendes inn til godkjenning hos NSD, for å sikre at riktige hensyn ble tatt i forkant og etterkant av intervjuet.

2.4.4 GJENNOMFØRING AV INTERVJU

Før intervjuene ble gjennomført, skrev vi ned alle spørsmålene vi hadde tenkt å stille intervjuobjektene. Disse intervjuene hadde, som nevnt i forrige delkapittel, en ulik del i midten som spisset seg inn på intervjuobjektets erfaringer, og alle intervju spørsmålene ble sendt til intervjuobjektene før selve intervjuet ble holdt. Dette var for at intervjuobjektene

skulle få mulighet til å forberede seg og samle seg litt tanker rundt spørsmålene, slik at selve intervjuet fikk gode og utfyllende svar.

Vi hadde samtale med veilederne våre før intervjuene, der vi ble enige om at en skulle føre intervjuet, mens den andre skulle ha en mer observerende rolle og notere undervegs. Dette var også for at den observerende kunne komme med oppfølgingsspørsmål som den andre intervjueren kanskje ikke stilte.

Forventningene våre til informantene var å få kunnskap som ikke var enkelt å finne andre steder. Byplanlegger i Plan- og bygningsetaten valgte å svare skriftlig på spørsmålene vi sendte i forkant, for å så stille på zoom-intervju for å svare på eventuelle oppfølgingsspørsmål. Dette gjorde at tiden brukt på transkribering ble mindre, da zoom-intervjuet varte i 15 minutter. De to andre intervjuobjektene ble intervjuet i person, og hadde en varighet på rundt 30 minutter.

2.4.5 TRANSKRIBERING

To av intervjuene ble gjennomført fysisk, og her ble intervjuene tatt opp på to mobiltelefoner. Ved å ta opp på to telefoner fikk vi en sikkerhet dersom det skulle hende at opptaket ikke fungerte på ene telefonen. Intervjuobjektene ble opplyst om dette i forkant, og ga oss tillatelse til å ta opp. Intervjuet med oppfølgingsspørsmål til byplanlegger i Plan- og bygningsetaten ble som sagt holdt på zoom, hvor vi fikk tillatelse til å ta opp via PC-en.

Etter transkribering ble disse intervjuene slettet fra mobilene våre og PC-en. Ved transkribering er første steg å få ordene som ble sagt ned til tekst, for å så gjøre det om til sammenhengende lesbar tekst. (Tanggaard & Brinkmann, 2012)

Vi hadde til sammen litt over en time med transkribering å gjennomføre, noe som ble gjennomført over 2-3 dager. Ved bruk av mobil som opptaksenhet, hendte det at noen ord og setninger ble uklare, som førte til litt ekstra arbeid med å få tydet de riktig.

3.1 Medvirkning

Det underliggende temaet i denne masteroppgaven omhandler medvirkning, og det er derfor viktig å få definere dette begrepet. Vi kan se til avdelingen Ung medbestemmelse, som spesialiserer seg på ungdomsmedvirkning, sin definisjon for å få en bredere forståelse av ordet. De definerer medvirkning som «*at man har muligheten til å si sin mening om noe, og at meningen blir lyttet til*» (UNGmed). Det kan dermed tolkes som at man under en beslutningsprosess har muligheten til å påvirke utfallet. Dette gjennom å ytre sin egen mening.

Medvirkning i planlegging kan gjennom plan- og bygningsloven tolkes som at befolkningen i et samfunn er med å planlegge sin fremtid. Enkeltpersoner og grupper har rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser. Heftet «medvirkning i planlegging» presenterer et perspektiv om «best mulig plan» når det gjelder medvirkning i planprosesser der det er mål om å:

- Sikre gode løsninger som tar hensyn til alles behov
- Legge til rette for at alle berørte og interesserte aktører kan komme til orde
- Fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn
- Fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag

(Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014). For å nå disse målene må fire prinsipper for medvirkning følges. Dette er prinsippene om *åpenhet, styringseffektivitet, universell utforming og likeverd*. Åpenhet vil si at alle som, både direkte berørte eller de som har interesse, skal ha lik tilgang til relevant informasjon og kunne komme med sine meninger. Styringseffektivitet vil si tilstrekkelig tilrettelegging og belysning for å bidra til bedre samordning. Dette kan gjøre beslutningsprosessen med smidig og forutsigbar. Prinsippene om universell utforming og likeverd handler om at alle mennesker uavhengig av bakgrunn, jobb, alder, kjønn, religion eller funksjonshemninger skal kunne fremme sin mening (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014).

3.1.1 Medvirkning for barn og unge

Medvirkning lar barn og unge delta i fellesskapet ved at de får ytre sine ønsker, idéer og følelser. Dette gir barn mulighet til å komme med bidrag til miljøet de tilhører, og å fremstå som individer (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021). Barn og unge har rett til å bli hørt i saker som omhandler både dem selv og andre.

Det skal nå bli gjennomgått internasjonale føringer, nasjonale føringer, og føringer etter plan- og bygningsloven som har som mål å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

INTERNASJONALE FØRINGER

Norge forpliktet seg til å følge FN's barnekonvensjon i 1991, som betyr at Norge må respektere og oppfylle dens innhold. Konvensjonen står nest etter Grunnloven, og dermed over norske lover. I 2003 ble denne en del av lov om styrking av menneskerettighetene i norsk rett, og dermed forsterket. At barnekonvensjonen gjelder som norsk lov gjør at alle kommuner er forpliktet til å følge denne på samme måte som all annen lovgivning. Det er også nedskrevet i plan- og bygningsloven § 3-1 at *«planlegging skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvesjoner (...) innenfor lovens virkeområde»* (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

Artikkel 3 og 12 i FN's barnekonvensjon er relevant for planlegging. Artikkel 3 sier at *«ved alle handlinger som bærer barn (...) skal barnets beste være et grunnleggende hensyn»*. Denne loven sikrer dermed at alle beslutninger som berører barn, skal besluttes slik at det gagnar barn på best mulig måte. Artikkel 12 sier at *«barn har rett til ytringsfrihet»*, og sikrer dermed barns rett til å søke, motta og spre informasjon og ideer av alle slag (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021). Den sier dermed ikke noe om hvordan dette skal skje.

NASJONALE FØRINGER OG FORVENTNINGER

Viktige nasjonale føringer angående barn og unges interesser i planlegging finner vi i de statlige planretningslinjene, som er hjemlet i § 3-5 i plan- og bygningsloven. Disse retningslinjene stiller flere krav til den kommunale planleggingsprosessen og fysisk utforming av områder benyttet av barn, der kommunen blant annet må vurdere konsekvenser for barn og unge i plan- og byggesaksbehandlingen (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

Et viktig nasjonalt mål er å sikre oppvekstmiljø som gir trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger. I tillegg skal fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter til enhver tid være i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

Ved Kongelig resolusjon den 24. juni 2011 ble det vedtatt nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Blant annet forventer regjeringen at fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til barn og unges oppvekstmiljø i planleggingen, og sørger for involvering i planprosessene (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

I folkehelseloven er oppvekstvilkårene til barn og unge beskyttet. Loven har som formål å *«bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller»*. Jf. folkehelseloven § 1 første ledd. Videre i loven finner vi at folkehelsearbeid også blant annet skal fremme trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold. Loven tildeler kommunen ansvar for folkehelsearbeid, blant annet at de skal fremme folkehelse innen planlegging, forvaltning og tjenesteyting jf. §4 andre ledd (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2021).

FØRINGER ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Den viktigste loven for forvaltning og bruk av arealer i Norge er plan- og bygningsloven. Formålet med loven finner vi i § 1-1 første ledd som blant annet sier at *«Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner»*, og man kan dermed si at PBL er et verktøy for å ivareta samfunnsinteresser og forvalte landets arealer. (Solvik mfl., 2020). I § 1-1 femte ledd finn vi *«Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen (...) Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår ...»*. Her ser vi at det skal tas hensyn til mangfold i planlegging gjennom universell utforming, og at barns interesser skal vektlegges lignende. Loven gjelder i utgangspunktet for alle typer aktiviteter og virksomheter knyttet til fast eiendom. (Tyren, 2010, s. 77).

Loven har grunnbestemmelsene angående medvirkning i planprosesser. Disse finner man i §§ 5-1, og 1-1 som er nevnt ovenfor. Disse bestemmelsene lovfester at forslagstiller *«... skal legge til rette for medvirkning i alle planer»*, og at forslagstiller *«... skal sikre aktiv medvirkning for grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge»*. Der planprosessen blir utført av andre enn kommunen, må kommunen selv påse at disse

bestemmelsene blir oppfylt. Kommunen er pålagt å legge opp til medvirkning under saksbehandlingen av kommune- og reguleringsplaner, herunder detalj- og områdeplaner. Den kommunale planstrategien er gjennom § 10-1 andre ledd pålagt å innhente synspunkter fra andre statlige og regionale organ, samt nabokommuner. I tillegg til at det skal legges opp til medvirkning og allmenn debatt (Tyren, 2010).

3.2. Barnetråkk

Barnetråkk er et verktøy som blir brukt for å gi barn mulighet til medvirkning i planprosessen og utviklingen av samfunnet. Gjennom barnetråkkregistrering på kart og bilder blir informasjon om steder barna oppholder seg og beveger seg synliggjort, samt kvaliteten på områdene; hvor de elsker å være, steder som kan forbedres og steder de opplever utrygghet/ fare. Registreringen dokumenterer mye av den "tause kunnskapen" som ellers er vanskelig å finne gjennom andre tilgjengelige dokumenter og karregistre (Bergen Kommune 2018a).

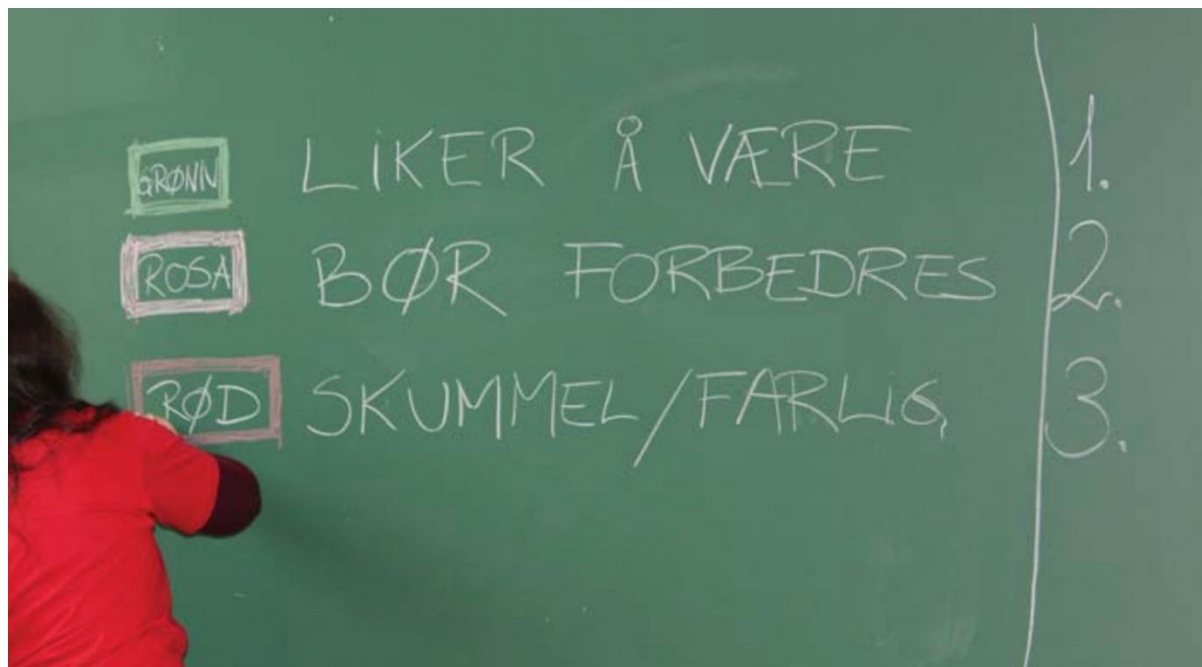
Disse registreringene barna foretar seg blir så publisert av kommunen i form av en rapport, der planleggerne får mulighet til å se på barnas innspill til sitt nærmiljø. Barnetråkk er et resultat av blant annet bekymrede forskere som peker på mangel på aktivitetstilbud og arealer hvor barn kan leke trygt. I byer og tettsteder er dette spesielt aktuelt, hvor arealer oftere er en mangelvare enn ute i distriktene (Regjeringen, 2010).

Barnetråkk er brukt over hele landet, også i Bergen. Bergen kommune har utarbeidet elleve rapporter basert på gjennomførte barnetråkk de har utført, og kan benyttes av kommunen for å se barns interesser i plansaker som berører de aktuelle områdene. Kommunen har også i noen tilfeller gjort en planfaglig vurdering og brukt det som grunnlag for tiltak i de berørte områdene (Bergen kommune, 2021a).

3.2.1 GJENNOMFØRING AV BARNETRÅKK

Et barnetråkk går over to dager. På første dagen blir det gjort registreringer på papirkart der elevene får hjelp til å tegne på kartet hvor de oppholder seg, hvilke plasser de unngår, skoleveien sin og forslag til fysiske forandringer i nærmiljøet. Dette blir gjort i mindre grupper på 4-8 barn, hvor de samarbeider om hvilke registreringer de skal gjøre. Senere på dag én går de ut i området med kamera og tar bilder av stedene de har markert på kartet. På dag to skal ungene bli enige om hvilke 2-3 bilder de mente viste områder som hadde

høyest prioritert i hver kategori. Altså 2-3 bilder av områder de liker, av områder de synes er skumle og av plasser som kunne trenge en oppgradering (Krohn, C. & Renolen, I., 2018b) (Regjeringen, 2010).

Bilde 1: Gjennomføring av barnetråkk i timen (Renolen, I. og Nordgreen, L. C., 2013)

Registreringene kan foregå enten manuelt eller digitalt. Manuell registrering foregår ved at barn og unge tegner inn veier og areal de bruker, også blir kommentarene notert av en voksen som knytter det til registreringene på kartet. Fordelen med denne metoden er at barna lærer om bruk av kart, får en følelse av medvirkning og at synspunkter kan utdypes med oppfølgingsspørsmål fra veileder. Ulempen som er påpekt i veilederen med denne metoden er å skrive ned ordene til barn og unge så ordrett som mulig; veilederen skal ikke legge ord i munnen på barna. I tillegg kreves det en del etterarbeid fra kommunen i etterkant da informasjon må legges inn i digitale kart (Regjeringen, 2010).

Ved digital registrering tegner barn og unge på kart på PC i stedet for fysisk kart.

Registreringene kan foregå individuelt eller parvis. Veilederen skal her igangsette og ved behov hjelpe. Fordelen med denne metoden er barn og unges digitale kompetanse økes, de styrer registreringene direkte og at registreringene enkelt kan eksporteres til kommunale kartprogram og er dermed tidsbesparende. Ulempen ved denne metoden er at mange

markeringer på samme område kan gjøre det uoversiktlig og at det ikke knyttes like mange kommentarer til det som registreres som ved den manuelle metoden (Regjeringen, 2010).

3.2.2 BARNETRÅKK I BERGEN KOMMUNE

I 2007 vedtok Bergen kommune en ny KPA (kommuneplanens arealdel), der bystyret gjorde vedtak om at registreringsarbeid av barn og unges uteområder skulle følges opp. Metoden for datasamlingen ble bestemt til å være barnetråkk (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008). Første barnetråkk av kommunen ble gjennomført i 2008, og per dags dato er den siste utført i 2018 (Bergen kommune, 2021a). Alle barnetråkk utført i regi av Bergen kommune til og med 2018 er utført ved den manuelle metoden. Kommunen har i etterkant av gjennomførte barnetråkk dannet elleve rapporter ut ifra innsamlet data. Noen rapporter er mer omfattende enn andre, men hver rapport synliggjør barnas registreringer og bilder. Rapportene er tilgjengelig for offentligheten på Bergen kommune sine nettsider.

3.3 Områdesatsing

Barnetråkkene vi har undersøkt i denne oppgaven er alle brukt som et verktøy for kunnskapsgrunnlag og medvirkning i områdesatsinger, og dens pilotprosjekt *Ny energi rundt Damsgårdssundet*. Bergen kommune definerer områdesatsing som en «helhetlig og sammenhengende innsats i et nærmere definert geografisk område» (Tell, D. & Nordgreen, L. C. M., 2022). Hvilket geografisk område som skal prioriteres er basert på kunnskapsgrunnlag fra blant annet folkehelse rapporter som jevnlig blir gitt ut. Folkehelse rapportene viser faktorer som blant annet befolkningens helse, barnefattigdom, utdanning, barneflytting, m.f. og fordelingen av disse i 51 ulike bysoner. Rapportene viser at det er betydelige forskjeller mellom forskjellige bysoner, og det er bysonene som kommer svakest ut som får prioritert en områdesatsing. (Tell, D. & Nordgreen, L. C. M., 2022). Områdesatsingen er virkemiddel for kommunen å utjevne levekårsforskjeller (Bergen Kommune & Husbanken).

Utgangspunktet for områdesatsinger i Bergen kommune bygger på arbeidsmetoder utviklet gjennom arbeidet med pilotprosjektet *Ny energi rundt Damsgårdssundet*, et program som startet opp i 2007 etter flere års planlegging (Bergen Kommune & Husbanken).

Områdesatsing er et samarbeid mellom stat og kommune, der kommunen og Husbanken bidrar med økonomisk støtte. Satsingen er forankret politisk, og gjennom samarbeid på tvers av forskjellige etater og fagområder skal det sikres effektiv bruk av statlige og kommunale midler. Husbanken lister hovedmålene for områdesatsinger til å skape inkluderende lokalsamfunn som fremmer aktiv samfunnsdeltakelse. I tillegg skal nærmiljøet styrkes ved at det oppleves trygt, godt og inkluderende. På denne måten skal beboere få økt livskvalitet (Husbanken, 2021). Det legges opp til stor grad av brukermedvirkning i en områdesatsing, der det gjennom folkemøter, etablering av arbeidsgrupper; prosessledelse og god koordinering av arbeidet sikres gode samarbeidsprosesser. Husbanken og Bergen kommune nevner barnetråkk som et viktig verktøy der barn selv får registrere og kartlegge eget nærmiljø med tanke på trygge og utrygge soner. I tillegg blir det gjort en planfaglig vurdering i de områdene barn og unge har pekt på i registreringen, slik at dette bringes til riktig fagetat. Noe av det kan også ivaretas innenfor områdesatsingen (Bergen Kommune & Husbanken).

Per dags dato er det fem pågående områdesatsinger i Bergen, der hvert område har en områdesatsingskoordinator. Dens rolle er å koordinere internt og utenfor kommunen, kjenne området, tilrettelegge for utvikling og samarbeid, være en pådriver, veilede og hjelpe. (Tell, D. & Nordgreen, L. C. M., 2022).

3.4 Modeller for å klassifisere grad av medvirkning

Vi skal nå gå gjennom modeller som hjelper oss å vurdere barnetråkk som metode for medvirkning i planlegging. Modellene vi skal har valgt er «medvirkningsstigen» og «innflytelsessirkelen».

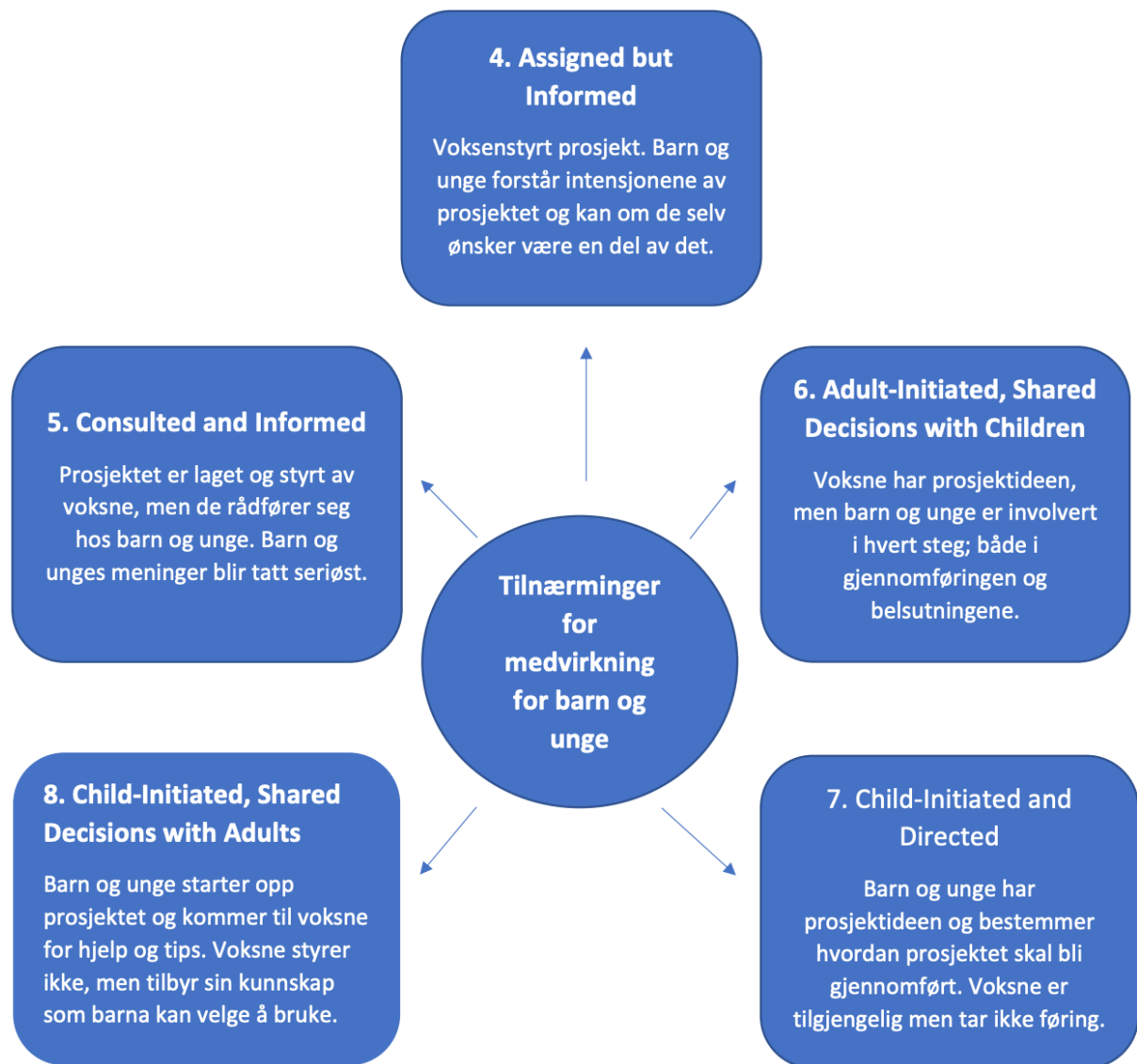
3.4.1 MEDVIRKNINGSSTIGEN

Det er utviklet flere modeller for å fange opp hva medvirkning kan innebære. Å beskrive medvirkning ut fra en stige er en mye benyttet metafor i forståelse av borgeres medvirkning, der poenget er å tolke og plassere medvirkningspraksiser i et skjema slik at kvalitet og grad av medvirkning synliggjøres. En slik metode ble innført av Sherry R. Arnstein i 1969 gjennom artikkelen «*A ladder of citizen participation*». Stigende nivå i denne metaforiske stigen innebærer mer innvirkning, kontroll og makt. Denne ble i 1992

videreutviklet av Hart til å gjelde barn og unge, i tråd med forståelsen av barn som aktører med rett til å påvirke og delta i samfunnet. Felles for disse modellene er at ulike grader av medvirkning og ikke-medvirkning synliggjøres. I tillegg synliggjør det at en intensjon om at medvirkning ikke nødvendigvis fører til reell deltakelse og innflytelse (Arnstein, 1969).

Stigen i Arnsteins modell består av åtte trinn, men disse kan deles inn i tre nivåer. Det laveste nivået er ikke-deltagelse. Dette innebærer at meninger bare blir tatt i betraktning når de skal støtte opp planleggerens argumenter, eller at de får en ensidig rolle som informant. Målet her er ikke å delegere makt, men å undervise/overtale de til å støtte planleggers forutbestemte plan. Det andre nivået beskrives som ulike grader av skinninnflytelse der det ikke er noen innflytelse over beslutningene, og medvirkende har en ensidig rolle som mottaker av informasjon. Det er likevel lov å komme med innspill som kan føre til endringer, men det er ikke gitt noen forsikring på dette. Det øverste nivået i stigen innebærer reell medvirkning, der medvirkende får være med og bestemme hva som er viktig, og medvirker i beslutninger som tas. Her har medvirkende stor innflytelse eller fullstendig makt over beslutningene som tas (Arnstein, 1969).

I Hart sin modell som klassifiserer grad av medvirkning for barn og unge er det også 8 trinn. Disse kan deles opp i to nivåer: ikke-deltagelse og deltagelse. Det er tre trinn innenfor ikke-deltagelse. Felles for disse trinnene er at barn og unge har ingen eller svært liten mulighet til å påvirke både gjennomføringen og beslutningene. Det er fem trinn i nivået deltagende. Disse trinnene har vi valgt å liste opp ved hjelp av figuren nedenfor. Vi har hentet inspirasjon fra Phil Treseder sin framstilling av trinnene i modellen (Treseder, 1997).

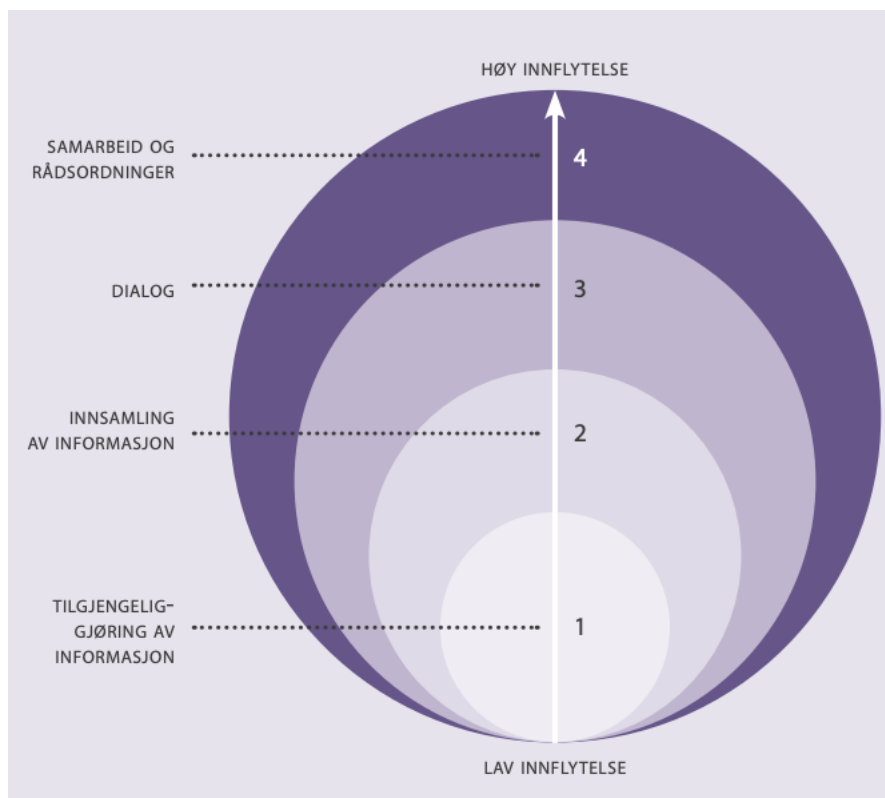
Bilde 2: Medvirkningsstigen (Arnstein, 1969)

Figuren viser trinn 4-8 i Halt sin stige av medvirkning. Vi ser at ved økende trinn (verdi) får barn mer makt innenfor gjennomføring og beslutning.

Arnstein og Hart sin modell viser til at det å medvirke kan bare være en illusjon om å få påvirke beslutninger, og at medvirkning er knyttet opp til distribusjon av makt. De som har makt kan fordele denne til de som ikke har makt, noe som øker inkludering og deltakelse i samfunnet. Modellene nevnt over viser derimot at intensjon om medvirkning ikke er det samme som at faktisk medvirkning skjer, f.eks. gjennom at borgere får være med i beslutninger (Arnstein, S.R., 1969). Modellene er kritisert for å blant annet å ha ensidig fokus på medvirkning gjennom makt og beslutninger, og dermed blir fokus på hvordan medvirkningen skjer usynlig (Tritter & McCallum, 2006).

3.4.2 INNFLYTELSESSIRKELEN

Heftet «Medvirkning i planlegging» som er utgitt av kommunal- og moderniseringsdepartementet illustrerer medvirkningsspennet for innflytelse i planleggingen gjennom innflytelsessirkelen. Denne viser at ved ulik metodebruk i planlegging, vil man få ulik involvering og innflytelsesmulighet i en planprosess (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014). Sirkelen er vist under:

Bilde 3: Innflytelsessirkelen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014)

Sirkelen viser at den høyeste grad av innflytelse kommer med samarbeid og rådsordninger, mens lavest grad av innflytelse skjer ved formidling av informasjon. Ulik form av medvirkningsmetode gir ulik form for tilbakemeldinger (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014).

4. Resultat

I dette kapitlet skal vi redegjøre for funn som er gjort. Det som skal presenteres er intervjuene vi har gjennomført, samt fire casestudier der vi ser på virkninger og effekt av rapporter dannet i etterkant av diverse utførte barnetråkk. Casestudiene vil bli gjennomgått hver for seg. Til slutt vil det være en felles diskusjon for alle funn som er gjort.

4.1 Intervjuer

I dette delkapitlet skal vi se nærmere på intervjuene vi har hatt med de tre informantene våre:

- Byplanlegger i Plan- og bygningsetaten, Ingunn Renolen
- Informant 1, fra Bergen kommune
- Informant 2, fra Bergen kommune

Deres syn vil presenteres ved spørsmålene som ble stilt, direkte sitering og en sammensetning av deres svar.

Vi skal presentere funnene gjort i intervjuene gjennom tematisk fremstilling der vi har valgt følgende tema: *Barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge, og barnetråkk som verktøy i kommunale satsinger.*

4.1.1 BARNETRÅKK SOM METODE FOR MEDVIRKNING

Vi ønsket å danne et grunnlag tidlig i intervjuet ved å stille spørsmålet «Hva definerer et godt barnetråkk?», hvor vi håpet på å få et innblikk i hva informantene først tenkte på når de tenkte på et vellykket barnetråkk. Her var informantene samstemte om at det var viktig for barnas demokratiske opplæring, og viktigheten av at barna fikk uttrykt sine synspunkter uten påvirkning av andre. Informant 2 mener det som definerer et godt barnetråkk er at *«man greier å få en diskusjon rundt de markeringene de gjør, og man greier å se hvilke tiltak som vil favne for flest mulig»*. Dette peker mot prioriteringsrunden de gjør på dag to, hvor barna må i grupper velge ut hva de selv mener er de viktigste registreringene. Dette går under den tidligere nevnte demokratiske prosessen barna går gjennom, hvor de snakker med hverandre og blir enige om hvilke registreringer som flertallet mener er viktigst. Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten nevner også at *«de lærer litt om medvirkning»*

noe som kan tale positivt for motivasjonen til barna når det kommer til å delta aktivt i barnetråkkene.

Barnetråkk har blitt gjennomført mange ganger i regi av kommunen i Bergen kommune, noe som fører til at de som har arbeidet med det vil ha gjort seg noen bemerkninger om metoden, og om hva de mener er dens styrker og svakheter. På spørsmål om barnetråkk kan bli bedre svarer informant 1 at *«når den digitale løsningen kommer vil det bli lettere og raskere å utføre barnetråkk. Det vil også gjøre det lettere for skolene å få gjennomført barnetråkk»*. Til nå har ikke barnetråkk i regi av Bergen kommune blitt gjennomført med den nye digitale løsningen, men på «gamlemåten» med utskrift av kart og markeringer på kartet. Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten ville gjerne sett at kommunen hadde en «barnetråkkansvarlig», som *«hadde oversikt over hvilke registreringer som ble gjennomført, bidro til å formidle viktige funn, og kunne gi informasjon til planleggere og andre som etterspør informasjonen»*. Informant 2 ser på barnetråkk som et flott verktøy, som gir mye kunnskap og oversikt av hvordan barn bruker et område.

De tre informantene nevner stadig «øyeblikksbilde» når de beskriver barnetråkk. Dette vil si at barnetråkket representerer barnas bruk av område akkurat der og da, og ikke for eksempel fem år frem i tid. Informant 2 sier *«man får håpe at man har klart å få fanget opp mest mulige signaler fra ungene»* i dette øyeblikksbildet.

Selve barnetråkket går over to dager, som krever at barna må være engasjerte og aktive. Dette kan være lettere å få til hvis ungene synes selve registreringen er kjekk å være med på. Vi stilte dermed spørsmål om informantene opplevde at barna *«synes det er kjekt og interessant å fortelle om hvordan de bruker sitt nærmiljø, og om hva de liker og/eller savner av tilbud»*. Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten svarte kort *«barn og unge er alltid imøtekommende når du spør om hva de liker å gjøre, og hva de synes om ting i nærmiljøet sitt»*. De to andre informantene mener i likhet med byplanlegger ved plan- og bygningsetaten at barn og unge er engasjert når de snakker om sitt nærmiljø. Informant 1 sa at *«Jeg opplevde av vi fikk veldig gode tilbakemeldinger fra barn og unge. Jeg tror de synes det var spennende å være med på barnetråkket. (...) Alle barna hadde noe å komme med.»*

Av informantene fikk vi inntrykk av at ungene har opplevd det kjekt og lærerikt å være delaktig i barnetråkket, og at de er flinke til å snakke om nærmiljøet sitt. Noen barn er

kanskje mer frempå enn andre, noe som kan føre til at ikke alle i lik grad får uttrykt seg. Som et oppfølgingsspørsmål til informant 2 spurte vi om «sjenerete unger får frem sine meninger i like stor grad som de som er mer frempå?». Informanten gikk inn på hvordan barnetråkket blir utført, og hvordan dette åpner for at alle skal få uttrykt sine meninger. Informanten sa blant annet:

(...) jeg opplevde egentlig ikke at noen ikke deltok eller ikke turte å si noe, altså de er jo veldig flinke å jobbe i gruppearbeid. Så var det også for at alle skulle bli hørt, at man hadde en prioriteringsrunde dagen etter (...).

Prioriteringsrunden h*n nevner åpner for at alle får velge ni markeringer på dag to, som på en måte danner et demokrati der man ser hvilke markeringer som får mest stemmer. Informanten sitt svar gjelder ikke nødvendigvis for all utførte barnetråkkene i Bergen kommune, da informanten ikke har vært delaktig under alle. Samtidig er prosessen i stor grad uendret siden første utførte barnetråkk i Bergen, noe som gir grunnlag til å tro at under alle barnetråkk får alle barn som er delaktig uttrykt sine meninger. Informanten legger til at fordelen ved å gjennomføre barnetråkk er at alle kommer til ordet, også de som vanligvis er stille. Barnetråkk åpner opp for at man ikke trenger å ta opp hånden, eller møte opp på en plass for å få sagt sin mening. Informanten sier at på denne måten får alle «*muligheten til å få sagt sitt*».

Rapporten som blir dannet i ettertid av barnetråkkene er offentlige og tilgjengelig for allmenheten. Rapporten inneholder ordrette formuleringer og registreringer fra ungene, og vi bet oss merke i at noen av disse. For eksempel er det i et av barnetråkkene markert et lyn (betyr: unngår/skummelt/farlig), der et spesifikt hus er kartfestet, og blir omtalt som “narkishus”. Vi spurte byplanlegger ved plan- og bygningsetaten og informant 1 om hva deres tanker om å putte barnas formuleringer av slike registreringer inn i rapporten var. Informant 1 sa:

Det var flere typer av sånne registreringer, og noen fant vi ut at vi luker vekk. (...) For oss var det viktig, og litt meningen, at følelsen som barn satt med om opplevelsen av stedene kom tydelig frem. Samtidig var det og at; hvor mye i en slik demokratisk prosess skulle vi legge føringer for å luke noe vekk. Det var en diskusjon vi hadde. Samtidig var russituasjonen en av årsakene til at Bergen kommune startet opp en områdesatsing i dette området. Det var i

perioden barnetråkket ble utført en annen situasjon rundt rus enn det er i dag, og det er viktig at når vi med 2022-blikk ser tilbake på 2013 at vi vet hvordan situasjonen var da.

Informanten går her inn på at det ikke er en gitt linje for hvordan de voksne skal legge føringer for å luke noe vekk; russytuasjonen i området var en av årsakene til Bergen kommune startet opp en områdesatsing i dette området. Ved samme spørsmål svarte byplanlegger ved plan- og bygningsetaten:

(...) Når vi lager rapporten i etterkant må vi være nøye med hva vi kartfester. Hvis lynet er plassert på et falleferdig hus som åpenbart brukes som tilholdssted for rusavhengige, kan det hende vi lar lynet stå – men i de fleste tilfeller skriver vi det i generelle vendinger i rapporten uten å markere det på kartet, og gir opplysningene til politiet.

Hun legger også til i en e-post på et senere tidspunkt: «Begrunnelsen for å luke vekk er som regel knyttet til personvern hensyn. Ellers driver vi minst mulig «sensur».»

4.1.2 BARNETRÅKK SOM VERKTØY I KOMMUNALE SATSINGER

Barnetråkk gir viktig informasjon om hva barn og unge mener om sitt nærmiljø. Rapporten oppsummerer områder som er dårlig, og områder som er bra, men kunne trenge en oppgradering. Vi var interesserte i hvordan kommunen anvender denne informasjonen.

Etter utført barnetråkk ligger registreringer og rapport tilgjengelig for andre aktører, samt andre etater og avdelinger i kommunen. I tillegg er det nevnt i hver rapport at: «Tiltak som ligger innenfor det offentlige ansvarsområdet, vil det være den enkelte avdeling/fagetat som må følge opp». Det er ulike ansvarsområder i kommunen, noe som forklarer hvorfor forskjellige typer tiltak må følges opp av forskjellige etater. For eksempel har bymiljøetaten ansvar for blant annet parker, kommunale veier og gatelys. Når de skal bruke penger av sitt budsjett for å gjøre oppgraderinger, må de spille de inn i budsjettprosessene sine.

På spørsmål om etatene er pliktig til å følge opp de foreslåtte tiltakene i rapportene svarer informant 2:

(...) vi har ikke mandat til å bestemme over andre byrådsavdelinger og deres prioriteringer, men vi kan foreslå, og vi kan informere om at her har vi gjort det og det funnet, og så er det klart at når man har en områdesatsing, så har bystyret gjort et vedtak på at hele kommunen skal prioritere det området.

Dermed kan det på en måte tolkes som at funnene i barnetråkket blir satt på en prioriteringsliste for de aktuelle etatene i kommunen, men samtidig som de ikke er pliktige til å følge opp alle forslag og registreringer. Det er også viktig å bemerke seg områdesatsingens viktighet i det store bildet, hvor barnetråkk som tidligere nevnt blir brukt som en informasjonskilde i det videre arbeidet med områdesatsingene. Dette blir naturligvis brukt som en pekepinn på hvordan de aktuelle etatene og avdelingene skal arbeide og prioritere, samtidig som det virker som om avdelingene og etatene kan ta egne vurderinger på hva som er viktigst. Eksempelvis nevner informant 1 samarbeidet om opprustning av en lekeplass der lokal ungdom, Barnas Byrom og områdesatsingen var involvert, som resulterte i en lekeplass som barn og unge tar aktivt i bruk i dag. Dette er et av noen eksempler på et aktivt samarbeid hvor aktørene bak barnetråkket går inn og kommuniserer med de aktuelle etatene/avdelingene som skal utføre tiltak, og hvor en får resultat som barn og unge er fornøyde med.

Registreringene som blir gjort i barnetråkk blir ikke alltid tatt med i videre utvikling av området, da noen av forslagene som blir foreslått kan ansees som urealistiske eller lite relevant for området. Det er selvfølgelig andre tiltak som også ikke lar seg gjøre av diverse grunner, og om dette sier informant 2:

det er jo en del av jobben, det er det. Noe kommer gjennom, så er det sånn at alt ikke er like realistisk å få gjennomført, det må alltid følge faglige vurderinger til for å se om det er hensiktsmessig å gjennomføre det som er foreslått.

Informanten nevner også at det finnes veldig mange eksempler i Bergen kommune hvor barnetråkket blir brukt aktivt, men ting ofte tar tid i påvente av budsjetter og kapasitet.

Det er nevnt i flere rapporter at barnetråkk er utført for å danne kunnskapsgrunnlag for gitte områdesatsinger. Vi var interessert i hvilken effekt barnetråkk har hatt ved denne type satsing. Informant 1 hevder å ha fått god informasjon gjennom både arbeidet med barnetråkk, men også ved å være med på selve barnetråkket og se barnas registreringer. Mye av denne informasjonen gjenspeiles i rapportene som er utarbeidet, men samtidig er det nok en fordel at de som utarbeider rapportene var med på det faktiske barnetråkket. Informanten lærte mye av å gå i de fotspor som barn beskrev i barnetråkket:

(...) Jeg fikk veldig god lokalkunnskap om for eksempel stier som var skumle på grunn av dårlig belysning, ting som opplevdes utrygt og områder som kunne trenge en oppgradering fordi barna trivdes å være der. Jeg vil si at det er en veldig viktig informasjonskilde.

Informant 1 og 2 er enige om at barnetråkk er en viktig informasjonskilde. Informanten sier at under en områdesatsing er det ikke en aldersgrense for hvem det skal utvikles tiltak for, men at de «...er ekstra opptatt av at barn og unge sine stemmer skal bli hørt.» Informant 2 sier også at barnetråkkrapporten blir brukt mye i områdesatsingens argumentasjon for tiltak. Grunnen til at rapporten blir brukt som argument for tiltak, er fordi den inneholder mye lokalkunnskap.

Kommunen er pålagt å legge til for medvirkning under saksbehandling av kommune- og reguleringsplaner jf. plan- og bygningsloven §§ 1-1 og 5-1. På spørsmål om metoden anvendes i område- og/eller detaljplaner sa byplanlegger ved Plan- og bygningsetaten at det benyttes «til en viss grad». Hun sier videre at det er gjennomført barnetråkk ved Skranavatnet skole, Rolland skole, og Eidsvåg skole i forbindelse med detaljplaner uten at hun vet mer detaljer rundt dette. Informanten legger til at for å hindre at skoler skal bli «nedrent» fra private aktører som ønsker å gjennomføre barnetråkk i skoletiden, er det stilt krav til «barnetråkksøk». Det vil si at konsulentene selv må gjøre registrering i området der de leter etter spor av barns lek. Informant 1 sier at i flere områdeplaner etter 2013, har h*n sett barnetråkk omtalt i disse, men vet ikke noe mer utover det. Informant 2 sier at ved den pågående områdereguleringen ved Loddefjordåsen benytter de seg av relevante barnetråkkrapporter. Ingen av intervjuobjektene kunne si noe om i hvilket omfang rapportene ble anvendt ved saksbehandling til reguleringsplaner, og vi kan dermed ikke si noe om i hvor stor grad disse rapportene generelt blir anvendt i slike saksbehandlinger.

Til slutt i intervjuet ønsket vi å stille intervjuobjektene et oppsummerende spørsmål, hvor vi kunne få en pekepinn på deres meninger om hvilken effekt barnetråkk har hatt i Bergen. Vi valgte derfor å spørre både om hvilken effekt de mente barnetråkk har nå, samt har hatt gjennom årene. Informant 1 ville ikke svare for barnetråkk i Bergen generelt, ettersom h*n ikke hadde vært med på alle, men sa

For enkelte områder, har det hatt stor effekt, og vi har brukt det som arbeidsdokument. Her er hvert enkelt punkt som har kommet frem blitt diskutert om det er noe kommunen kan gjøre her.

Barnetråkkene i regi av kommunen skjer ofte i forbindelse med en områdesatsing, noe byplanleggeren i plan- og bygningsetaten også forteller om:

Jeg kjenner bare til de barnetråkkene som områdesatsingen har bestilt, og vet at de har brukt rapporten aktivt i sitt arbeid. Jeg jobber ikke med private detaljplaner, så hvilken betydning og effekt de faktisk har her er jeg ikke kjent med.

Når det handler om hvilken effekt barnetråkk har hatt i Bergen, er alle intervjuobjektene relativt tydelige på at de i hovedsak har arbeidet i områder med områdesatsing, og at barnetråkk er en viktig del av dette. Dette poengterer også Informant 2:

Nå kan jeg kun snakke om områdesatsingsområder, men der har jo de (barnetråkkene) spilt en stor rolle. Jeg synes det er veldig positivt at plan- og bygningsetaten ønsker å gjennomføre det i forbindelse med sine større planarbeider.

4.2 Oppsummering og drøfting av intervju

I intervjuene ser vi at de som arbeider med barnetråkk vektlegger det faktum at barnetråkkene blir brukt som et kunnskapsgrunnlag for videre arbeid og utvikling av områder. Barnetråkkene i seg selv har tilsynelatende lite «makt», men blir likevel brukt av avdelinger og etater i kommunen ved for eksempel områdesatsinger, også ved engasjement fra aktørene bak barnetråkkene. Informantene ser ut til å ha et positivt syn på barnetråkk som et verktøy for medvirkning for barn og unge. Samtidig lister de opp elementer som eksempelvis at barnetråkkene bare fanger opp et øyeblikksbilde, hvor en får registreringer som viser situasjonen der og da. De nevner også at ting naturligvis tar tid å få gjennomført, noe som kan føre til at barna som gjennomførte registreringene har blitt en del eldre når tiltakene er gjennomført.

Informantene nevner at det har blitt gjort tiltak basert på forslagene og registreringene fra rapportene i de aktuelle områdene (Ny Krohnborg, Laksevåg, Loddefjord og Olsvik), og ved spørsmål om konkrete tiltak som er gjort i områdene får vi et par eksempler fra de

forskjellige områdene. Det vi savnet i ettertid av intervjuene når arbeidet med oppgaven fortsatte, var at ved spørsmål om eksempel på tiltak, ble vi presentert relativt få eksempler. Dette gjorde det vanskeligere å bevise effekt i form av tiltak basert på barnetråkkene. Det er selvfølgelig viktig å tenke over at noen av disse barnetråkkene er en del av pågående områdesatsinger, noe som gjør at en nødvendigvis ikke har fått på plass alle planlagte tiltak.

4.3 Casestudiet: Effekt i form av oppfølging og tiltak som følge av barnetråkkrapporter

For å få et mer konkret bilde av effekt i form av oppfølging og tiltak som følge av barnetråkkrapporter har vi undersøkt et utvalgt av disse. De aktuelle rapportene er henholdsvis: Ny-Krohnborg skole (2008), Laksevåg: Damsgård og Holen skoler (2013), barnetråkkregistreringer Olsvik (2018), og Barnetråkk Loddefjord (2018).

Gjennom rapporten har barnas nærmiljø blitt synliggjort, og behov som kommer til syne gjennom barnetråkkregistreringen har blitt tydeliggjort. I noen tilfeller er det presentert foreslåtte mulige forbedringstiltak som kan imøtekomme barnas innspill. Planfaglige vurderinger er i rapportene ment til å fremheve eventuelle tiltak som kan gjennomføres i området, og gjør det lettere for private og offentlige aktører å ta hensyn til dette i utviklingsprosesser eller enkeltprosjekter.

Rapportene vil bli presentert hver for seg der vi ser på bakgrunnen til de gjennomførte barnetråkkene, gir en kort oppsummering av registreringene, og deretter ser virkningen av rapporten i ettertid. En felles diskusjon av alle casestudiene blir gitt i kapittel 4.4.

4.3.1 Rapport 1: Ny Krohnborg skole (6. og 9. klasse), 2008

Bilde 4: Ny Krohnborg skole (Grind, 2018)

Ny Krohnborg skole ligger i bydelen Årstad rett vest for Danmarks plass. Barnetråkket ble holdt 7.-10. april i 2008, og var det første barnetråkket som ble gjennomført i Bergen kommune. Både 6. og 9. klassetrinn var med. Barna ble satt sammen i grupper, hvor gruppene bestod av barn som bodde på tilnærmet samme sted. Dette avgrenser registreringene til å omhandle idrettsanlegget på Krohnsminde, og Gyldenpris inkl. Damsgårdssundet. Registreringene ble utført av ansatte hos Bergen kommune, med hjelp fra lærere på skolen. Rapporten på 29 sider ble i utarbeidet august 2008, og inneholder 33 registreringer fra barna (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008).

BAKGRUNN FOR BARNETRÅKKET

I formålsparagrafen til den da kommende nye plan- og bygningsloven i 2008 stod det at barn og unges oppvekstvilkår skulle «ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak» (Regjeringen, 2008). Bergens nye KPA ble vedtatt i juni 2007, der bystyret gjorde vedtak om at registreringsarbeid av barn og unges uteområder skulle følges opp. Bergen kommune valgte å benytte barnetråkk som metode for dette registreringsarbeidet.

Som det første barnetråkket utført i Bergen, ble dermed Ny-Krohnborg pilotprosjektet for å følge opp loven og vedtaket i KPA.

I forordene til barnetråkket står det at Bergen kommune håper på å gi noe tilbake (til de som deltok) gjennom prosjektet «Ny energi rundt Damsgårdssundet» (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008). Dette prosjektet er et bredt anlagt byutviklingsprosjekt der Bergen Kommune i samarbeid med flere aktører inngikk et samarbeid om å skape en ny og attraktiv bydel basert på fremtidsrettet og bærekraftig utvikling. Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten sa dette var «*forløperen til dagens områdesatsing*». En kjerneverdi for handlingsprogrammet til prosjektet var bred deltakelse og medvirkning.

Barnetråkkregistreringene ved Ny-Krohnborg skole ga innsikt i barn og unges oppfatning av nærmiljøet, noe som ville bli benyttet i det videre arbeidet med å utvikle området (Bergen kommune, 2017).

OPPSUMMERING AV REGISTRERINGENE I BARNETRÅKKET

Barna peker på mange av områdene rundt skolen som steder som trenger vedlikehold og oppgradering. Det var mye busker og kratt, gamle lekeapparater, søppel og mangel på områder å oppholde seg på. Tiltakene barna foreslo var enkle, og består av blant annet å plassere ut flere benker, rydde enkelte områder som er gjengrodd, vedlikehold/utskiftning av lekeapparater, og rydding av søppel i området. Dersom disse tiltakene gjennomføres, mente de at det vil gi et bedre grunnlag for trivsel og lek i nærområdet deres (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008).

Gatenettet rundt Ny Krohnborg skole var dårlig dimensjonert for dagens trafikk, og bestod av smale gater med dårlig plass til fotgjengere. Det er blitt registrert at fortauene har hinder i form av søppeldunker, postkassestativ, skilt og vegetasjon, noe som kunne føre til at en må ut i veibanen for å komme forbi. Tiltak som gjelder søppeldunker og parkering er noe som kan settes i kraft på kort tid, samt vedlikehold og opprydning av vegetasjon som strekker seg ut på fortauene. Skolen ligger i fjellsiden opp mot Løvstakken, noe som gjør at det kommer mange naturlige utkikkspunkter. Disse kan også forbedres ved å legge til rette for opphold i form av benker og lignende (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008).

Det blir ikke presentert forslag til direkte tiltak som kan gjøres på grunnlag av rapporten, men derimot en slags oppfordring til de forskjellige etatene i kommunen å følge opp de relevante registreringene som blir presentert. Dette kan for eksempel være trafiksikringstiltak, som går under samferdselsetaten i kommunen, eller grønne områder som går under bymiljøetatens ansvarsområder (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008).

OPPFØLGING OG EKSEMPEL PÅ UTFØRTE TILTAK SOM FØLGE AV BARNETRÅKKET

Det opplyses i rapporten at det ikke er satt av midler direkte knyttet til merknader i barnetråkket angående forbedring eller forandring av områder som blir registrert. Dette måtte gjøres i privat eller offentlig regi, hvor barnetråkket kan brukes som grunnlag for disse endringene. Det opplyses også om at det ikke er foreslått konkrete tiltak som kan virke som en naturlig følge av denne registreringen. Rapporten nevner ikke noe om hvordan barnetråkket har blitt fulgt opp i ettertid, så her har vi måtte benytte andre kilder. Ved spørsmål om hvilke barnetråkk som har fått god oppfølging, trekker byplanlegger for plan- og bygningsetaten frem Ny-Krohnborg som et eksempel. Hun forteller om at «*det ble bevilget 1 million kroner fra byråden for gjennomføring av tiltak som ble registrert i barnetråkket*». Dermed ble det i ettertid av barnetråkket faktisk satt av midler til å følge opp registreringene. I tillegg ble informasjon innsamlet i barnetråkket som nevnt tidligere brukt i satsingen «Ny-Energi rundt Damsgårdssundet» (Alzubaydi, H. & Renolen, I., 2008).

I rapporten «Evaluering av handlingsprogrammet Ny Energi rundt Damsgårdssundet» er det nevnt at det er vanskelig å identifisere direkte årsakssammenheng mellom handlingsprogrammet til prosjektet og gjennomføring av tiltak. Likevel snakkes det om at Ny-Krohnborg hadde stor effekt. Skolen ble i 2011 stengt for omfattende ombygging og rehabilitering (Asplan Viak, 2017). Gjennom barnetråkket ble det opplyst om at skolen var i dårlig forfatning, samt at det var mangel på aktiviteter og møteplasser i lokalsamfunnet. I ettertid har samtlige fremhevet Ny- Krohnborg som et stort løft for området. Det ga mange av innbyggerne mulighet til å delta på aktiviteter, men også «troen på området tilbake» (Asplan Viak, 2017).

Bilde 5: Illustrasjon av hvordan Ny-Krohnborg skole skulle se ut (Ny-Krohnborg Senter, 2018)

I et innlegg i BT skriver byråd Lisbeth Iversen om flere endringer som kom i forbindelse med barnetråkket på Ny-Krohnborg skole, og i prosjektet «Ny energi rundt Damsgårdssundet». Blant annet ble Småpudden utformet med tanke på barn, hvor gang- og sykkelbroen ble tilknyttet et byrom på ene siden, ved navn Markusplassen. Dette byrommet er tilrettelagt for personer i alle aldersgrupper, og er også universelt utformet til nytte for alle innbyggernes muligheter for utfoldelse. Det er også nevnt en snarvei som barna benyttet seg av, men som var grodd igjen og gav barna en utrygghet når de brukte den. Denne ble rustet opp relativt kjapt, og byråden understreker samtidig viktigheten av å handle raskt i slike sammenhenger, slik at barna ser endringene de har kommet med innspill på. «Skillingsbollen» blir også nevnt som et eksempel på forbedring med grunnlag i barnas registreringer, hvor det ble satt opp bedre belysning, og har siden dette blitt brukt til blant annet aking om vinteren. (BT, 2010)

Bilde 6: Markusplassen sett fra Lillepudden (Wikimedia Commons, 2019)

Andre områder som barna synes var skumle, var blant annet undergangen på Danmarks plass. Her ble det blant annet foreslått å male undergangen for å skape en forskjell fra de tidligere grå og monotone veggene som ikke hjalp på inntrykket. Det har blitt tagget i undergangen siden, og det ble blant annet i 2014 satt opp en kunstutstilling i regi av kunstnerne Torgeir Stige og Kim Grane (BA, 2014). I 2021 ble det satt i gang et mer omfattende prosjekt, der både kunstnere og barna var med på å male hele undergangen, der det ble satt opp diverse kunstverk og farger som dekket alle veggflatene. Dette prosjektet ble satt i gang av ungdomsorganisasjonen No Filter (BT, 2021).

4.3.2 Rapport 2: Laksevåg: Damsgård og Holen skoler, 6. og 9. klasse, 2013

Bilde 7: Laksevåg sentrum (BT, 2021)

Indre Laksevåg befinner seg sør for Puddefjordsbroen i Bergen, og strekker seg fra Puddefjordsbroen i sør til Laksevågneset i nord. Barnetråkkene ble utført våren 2013 av 6. klasse ved Damsgård skole, og 6.- og 9. klasse ved Holen skole. Registreringen fulgte skolekretsene, noe som gav barnetråkket en avgrensning; Gravdal, Lyngbø, Nygård, Nipedalen og i tillegg områder som omfattet områdesatsingen. Registreringen ble utført av ansatte hos Bergen kommune med hjelp fra lærere på skolen. Vinteren 2013/2014 ble rapporten på 116 sider utarbeidet av etat for plan og geodata i Byrådsavdeling for byutvikling, klima og miljø, og av Byrådsavdeling for sosial, bolig, og områdesatsing (Nordgreen & Renolen, 2013).

Rapporten nevner at dersom også Nygårdslie skole hadde fått utført et barnetråkk er det grunn til å tro at flere områder ville blitt markert. Registreringer utenfor skolekretsene er i denne rapporten gitt av 9. klassinger, noe som ikke gir det samme totale bildet som hvis i tillegg 6. klassinger fikk gjort registreringer her (Nordgreen & Renolen, 2013).

BAKGRUNN FOR BARNETRÅKKET

Indre Laksevåg, som en del av Laksevåg bydel, er en av de 51 levekårssonene i Bergen som ble beskrevet i rapporten «Levekår og helse i Bergen 2011» (Levekårsrapporten). Bydelen scoret blant de lavest rangerte områdene i Bergen kommune i en rekke kombinasjoner av levekårsindikatorer (Nordgreen & Renolen, 2013).

På bakgrunn av Levekårsrapporten 2011 prioriterte husbanken region vest og Bergen kommune en områdesatsing i Indre Laksevåg. Arbeidet startet i 2012, og områdesatsingen strekte seg fra Puddefjordsbroen i sør til Laksevågneset i nord (Nordgreen & Renolen, 2013). Dette er nøyaktig samme området som barnetråkket omfatter.

Bilde 8: Geografisk avgrensning av områdesatsing i Laksevåg (Bergen kommune, 2016)

I 2012 ble det etablert en koordinatorstilling for områdesatsingen i Indre Laksevåg av Bergen kommune. Gjennom samarbeid og dialog med lokalbefolkningen, lokallag og lokalorganisasjoner ble forskjellige mål og prioriteringer laget. Fokus på barn og unges miljø er sentralt i en områdesatsing, og målsettingene for områdesatsingen omhandlet i stor grad å bedre barn og unges hverdag i området. Barnetråkket ved Holen barne- og ungdomsskole og Damsgård barneskole ble gjennomført som et ledd i å skaffe kunnskap om hvordan uteområdene og nærmiljøet oppleves og brukes av barn og unge (Bergen Kommune, 2016).

OPPSUMMERING AV REGISTRERINGENE I BARNETRÅKKET

Registreringene viser at det er mange gode møteplasser på Laksevåg, men med varierende grad tilrettelagt som møteplass for barn og unge. En typisk trend i rapporten er at idrettsanleggene har blitt markert med stjerne, men at de ønsker forbedringer i området rundt. Idrettsanleggene er også attraktive for de som ikke driver organisert idrett (Nordgreen & Renolen, 2013).

Gjennom registreringen har barn påpekt områder som oppleves utrygg grunnet rus og ungdomskriminalitet. Dette er beskrevet gjennom funn som urinlukt og sprøytespisser, samt synlige rusede personer. Rapporten tydeliggjør at disse forholdene har betydning for hvordan barna bruker nærmiljøet sitt, men ikke alene kan knyttes opp mot de fysiske omgivelser i seg selv (Nordgreen & Renolen, 2013).

Når det kommer til skoleveier tyder registreringen på at de fleste gater og hovedveier i området brukes av barna til og fra skole og fritidsaktiviteter, avhengig av hvor de bor. Skoleveier som oppleves utrygge skyldes først og fremst manglende overgangsfelt, og dårlig sikt grunnet hekker, gjerder og murer som er plassert tett inn til fortau eller veikant. Aktuelle tiltak foreslått er å bedre belysning i områder som oppleves som mørkt. Dette bygger på at barn foretrekker å gå langs opplyste kjøreveier uten fortau, fremfor å benytte etablerte gangveier som føles utrygge på grunn av manglende eller dårlig belysning (Nordgreen & Renolen, 2013).

Utrygghet knyttet til rus og ungdomskriminalitet

Utrygghet knyttet til rus er registrert ved flere steder, og barna opplever disse områdene som utrygge. Kriminelle handlinger som narkotikahandel, vold, tyveri og hærverk blir påpekt gjennom registreringene (Nordgreen & Renolen, 2013).

De aktuelle tryggingstiltakene foreslått i rapporten retter seg mot bedre samspill mellom befolkningen generelt og de rusavhengige sin tilstedeværelse i samfunnet. Formålet med disse tiltakene er at de rusavhengige skal få høyere terskel når det gjelder å åpenlyst vise sitt rusproblem, og dermed gi nærmiljøet større eierskap over de lokale uterommene og øke den sosiale kontrollen (Nordgreen & Renolen, 2013).

Rapporten går innom temaet ungdomskriminalitet, noe som fremlegges som et mindre problem. Det er få personer som står bak de fleste lovbrudd, og disse ungdommene blir det rettet spesielle tiltak for (Nordgreen & Renolen, 2013).

OPPFØLGING OG EKSEMPEL PÅ UTFØRTE TILTAK SOM FØLGE AV BARNETRÅKKET

Barnetråkkrapporten viser at det var flere gode møteplasser i Indre Laksevåg, men at de var i varierende grad tilrettelagt for barn og unge. Rapporten peker også på hvilke møteplasser som er gode, og hvilke som trenger oppgradering. I tillegg får man gjennom rapporten en oversikt over hvilke kretser som mangler møteplasser. Områdesatsingen har bidratt med finansiering og koordinering av medvirkningsprosesser, og samarbeid med ulike etater har ført til en etablering av nye, samt oppgradering av eksisterende fellesområder. Dette inkluderer møte- og lekeplasser, grøntområder og snarveier (Bergen Kommune, 2016). I tillegg har områdesatsingen fulgt opp flere av barnas tilbakemeldinger som naturlige hører hjemme i kommunale etater og foretak. I samarbeid med lokalbefolkningen har også områdesatsingen satt i gang mindre tiltak som beskjæring av vegetasjon og opprusting av trapper og gjerder (Nordgreen & Renolen, 2013).

Eksempel på konkrete tiltak er styrking av eksisterende møteplasser som diverse lekeplasser, et parkouranlegg ved Leitet og Ungdommens hus. Ved ungdommen hus har områdesatsingen bidratt med finansiering til åpent hus og leksehjelp til ungdom i lokalene. Det har også blitt etablert nye møteplasser som Gnisten ved tidligere Laksevåg brannstasjon. Medvirkningsprosesser i forbindelse med utforming av nytt allaktivitetshus/fysak i melkeplassen ble etablert, noe som har vært i drift fra 2018 (Bergen

Kommune, 2016).

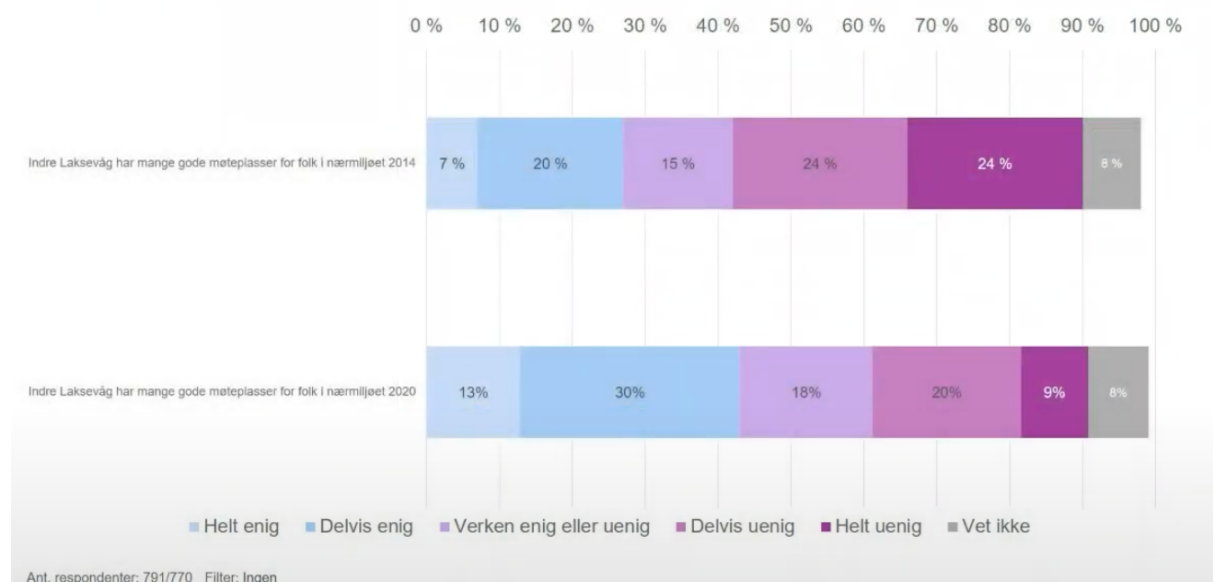
Bilde 9: Fysak Melkeplassen (Bergen kommune 2022)

Informant 1 viser til parkouranlegget ved Leitet i Laksevåg som *«et veldig godt resultat fra et barnetråkk der man kommer med konkret innspill om ønske om noe, til at det faktisk blir gjort»*. Under barnetråkket utført i 9. klasse ved Holen skole viste det seg at barna savnet en plass å henge og treffes i det gjeldende området. I ettertid av barnetråkket skulle Barnas byrom, en del av bymiljøetaten, pusse opp lekeplasser i nærområdet. Informanten sa at det ble forhørt med *«avdelingen (barnas byrom) om det var mulig at dette ble en ungdomsmøte-/lekeplass, noe de var veldig positive til»*. Ungdommene fikk være med på befarings, og gjennom dialog med Barnas byrom ble de enige om hvordan de skulle omgjøre lekeplassen.

Bilde 10: Parkouranlegget i Laksevåg (Sydvesten, 2016)

Da det var gjort innbyggerundersøkelser i 2014 og i 2020 er det mulig å se hvordan tilbudet av møteplasser har blitt bedre i etterkant av barnetråkket.

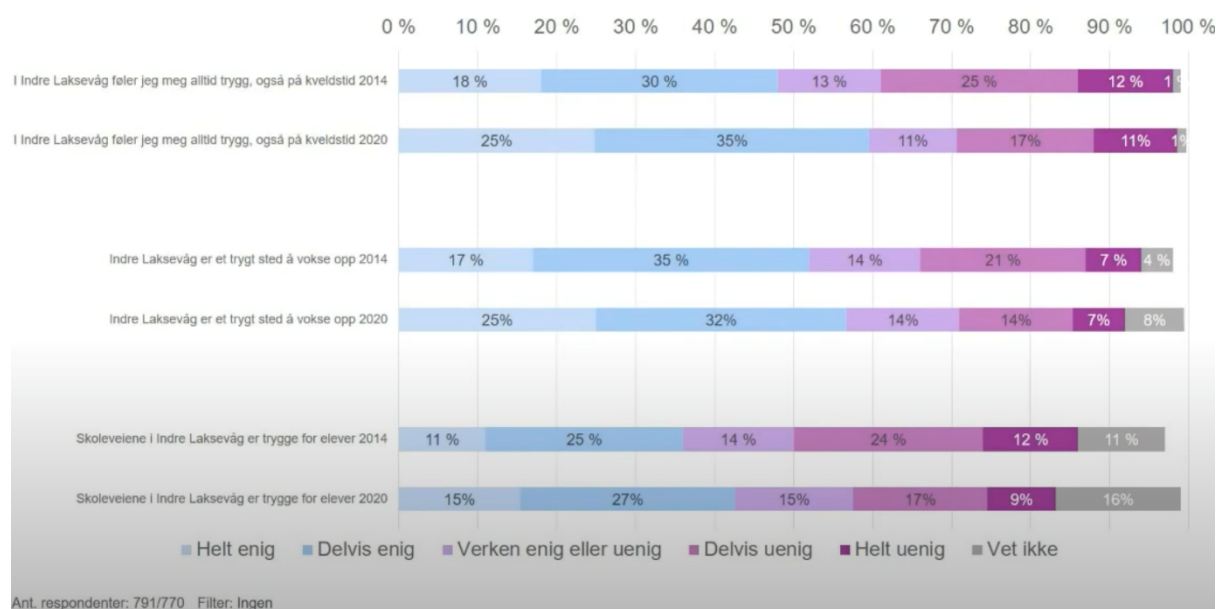

Bilde 11: Innbyggerundersøkelse (Bergen kommune, 2022a)

På Bilde 11 ser vi at innbyggerne i Indre Laksevåg er mer fornøyd med møteplassene for folk i nærmiljøet i 2020 enn de var i 2014. Flere folk er fornøyd med kvalitet ved, og antall møteplasser, og færre er misfornøyd (Bergen kommune, 2022a).

Barnetråkkrapporten gir oss innsikt i hvilke faktorer som ga utrygghet, hvor disse faktorene var og eksempel til tiltak som kunne bli gjort for å bedre dette. Manglende belysning, sikt og fortau gjorde at noen skoleveier opplevdes utrygge. Det blir presentert i rapporten «områdesatsingsrapport 2016» at viktige skoleveier som opplevdes utrygge i barnetråkket har fått bedre belysning. I tillegg har områdesatsingen videreformidlet og fulgt opp innspill, som vil skape tilkomst og øke trygghet, til blant annet Statens vegvesen og Trafikketaten om trafiksikkerhetstiltak. Innspillene omhandler for eksempel fartsdumper, buskur langs fylkesvei, beskjæring av trær med mer. Her ser vi at registreringer nevnt i barnetråkket har blitt fulgt opp både med konkrete tiltak og med videreformidling til relevante etater (Bergen Kommune, 2016).

Dette vises gjennom innbyggerundersøkelsene gjort i 2014 og 2020 der vi ser en positiv fremgang:

Bilde 12: Innbyggerundersøkelse (Bergen kommune, 2022b)

Gjennom innbyggerundersøkelsene ser vi at flere folk er følte seg trygge i 2020 enn i 2014.

[Forbedringstiltak knyttet til utfordringer knyttet til rus i Indre Laksevåg](#)

Rus, kriminalitet, forsøpling og hæververk er faktorer som påvirker trivsel og trygghet i et område. Dette var betydelige problemer i 2014; innbyggerundersøkelsen i Indre Laksevåg fra 2014 viste at drøyt 1 av 3 ikke alltid følte seg trygg i Indre Laksevåg (Thorvik Andersson m.f., 2014). Informant 1 sier «*Samtidig var russituasjonen i Indre Laksevåg en av årsakene til at det ble gjennomført områdesatsing*». Vi har derimot ikke klart å finne forbedringstiltak knyttet til rus basert på barnetråkket.

På spørsmål om barnetråkk har vært med på å tydeliggjøre russituasjonen som problemområde sier informanten at «*det har nok økt bevisstheten rundt det*». I en innbyggerundersøkelse fra 2020 kommer det frem at flere innbyggere føler seg trygg enn hva de gjorde i 2014: drøyt 1 av 4 sier at de ikke alltid følte seg trygg (Respons Analyse AS, 2020). Dette kan vi derimot ikke koble opp mot tiltak og oppfølging basert på rusproblematikken opplyst gjennom barnetråkket.

Barnetråkkets bruk i kommunale planer

Gjennom intervjuene fikk vi innsyn i hvordan denne rapporten var anvendt i kommunale planer. Informant 1 kunne fortelle oss at etter registreringen i 2013 «*har det vært mange områdeplaner, blant annet er det nå en områdeplan for Indre Laksevåg borte ved Puddefjordsbroen og en områdeplan for Laksevågneset. Jeg ser barnetråkk omtalt i flere utav disse*».

Byrådet i Bergen kommune vedtok i september 2016 et strategisk planprogram for Laksevåg. Formålet med det strategiske planprogrammet er en felles overbygning for detaljplaner som vil komme for de enkelte delområder på Laksevåg, og består av et strategiplankart og en planrapport. Det strategiske planprogrammet fremmer opplevelse av trygghet, og tiltak som fremmer dette prioriteres (Mannsaker, 2018). Barnetråkket nevner flere områder som oppleves utrygge av elevene, og fremmer tiltak som forebygger dette. Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten, som både var en av de ansvarlige under barnetråkket og for det strategiske planprogrammet i Indre Laksevåg, sier hun brukte «*barnetråkkregistreringene i det arbeidet (med strategisk planprogram)*».

4.3.3 Rapport 3: Barnetråkkregistreringer Olsvik, 2018

Bilde 13: Bilde av Olsvik skole (BA, 2021)

Olsvik ligger i den vestlige delen av Laksevåg bydel, mellom Loddefjord og Askøybroen. Barnetråkket i Olsvik ble gjennomført på Olsvik skole våren 2018, hvor denne rapporten presenterer hvordan barna i 6. og 9. klasse bruker og opplever sitt nærområde. Bergen kommune stilte med representanter fra Byrådsavdelingen for sosial, bolig og inkludering, og fra Plan- og bygningsetaten i Byrådsavdeling for Byutvikling, som sammen med lærerne hjalp barna å gjennomføre barnetråkket. Rapporten er på totalt 62 sider, og inneholder 86 forskjellige registreringer (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

BAKGRUNN FOR BARNETRÅKKET

Bystyret vedtok i 2019 forprosjekt for områdesatsing i Loddefjord og Olsvik. Forprosjektet er gjennomført, og planen er at områdesatsingen skal være gjennomført i 2026. Barnetråkket er en del av denne områdesatsingen hvor barna får mulighet til medvirkning i utviklingen av området, og kommer som en naturlig del av hele satsingen (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

Bakgrunnen for barnetråkkene i Olsvik og Loddefjord var blant annet den høye andelen unge voksne som hadde grunnskole som høyeste utdanning, den store mengden barnevernssaker og antallet unge uføre og arbeidsledige (Bergen byråd, 2019).

OPPSUMMERING AV REGISTRERINGENE I BARNETRÅKKET

I nærheten av lekeplassene og møteplassene finnes det en del grønnstruktur som har blitt markert med lyn (unngås/skummelt). Her er grønnstrukturen i stor grad lite opparbeidet og tilrettelagt for å oppholde seg, noe som vil kreve en opprydning for å etablere en bedre tilrettelegging for uorganisert aktivitet. Det er også en del stier gjennom andre deler av grønnstrukturen/skogsområdene på vestsiden av Olsvik skole, men det er likevel behov for bedre tilgang i form av bedre og flere stier og tilføring av elementer langs stiene som f.eks. benker ved utsiktspunkter eller gapahuker (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

Ved utbedring av turstiene vil en også få en positiv bieffekt i form av tilgjengelighet til og fra lokalsenteret og Olsvikparken, som med sin beliggenhet faller naturlig som en sosial møteplass dersom den forbedres. Olsvikparken grenser også til Olsvik skole, som er den største grunnskolen i Bergen kommune. Ved Olsvik skole ligger det også to barnehager i umiddelbar nærhet, noe som vitner som at det er mye barn som oppholder seg i området. Derfor ville en utbedring av både Olsvikparken og turstiene være til gagn for en stor del av barna som vokser opp i Olsvik-området (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

Veiene i Olsvik-området er generelt godt tilrettelagt med fortau og trygge krysningspunkt for myke trafikanter, men enkelte steder er barna veldig tydelig på at det ikke er trygt nok. Det kan tolkes som barna ikke er fornøyd med hvor enkelte av krysningspunktene er, og at de ikke ligger naturlig tilrettelagt i forhold til hvor de skal. Elevene som bor på vestsiden av Olsvik skole ser ut til å rope høyest om trafikksikkerheten, da veiene her er smale, med bebyggelse, fjellknauser, tykk vegetasjon og industri tett på veien som ikke gir mye plass til fotgjengere. Den planfaglige vurderingen er at det bør etableres gangveier som går på tvers av disse bilveiene med en forbedret forbindelse mellom boligfeltet i vest og Olsvik skole (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

Bilde 14: Fv194, veien vest for Olsvik skole. Skjerm bilde fra Google Street View (2020)

Det er listet opp 3 fokusområder med mulige tiltak som er i tråd med barnas registreringer. Det første går på å rydde opp i kratt og vegetasjon i nærheten av steder brukt av barna til lek, for å ikke kun begrense leken til lekeplassen, men å utvide tilgjengeligheten til områder hvor de kan oppholde seg. Det andre går på gangveier, hvor fokuset ligger på det å skape trygge gangveier som følger naturlige bevegelsesmønstre, slik at en slipper utrygge omveier for barna. Det siste gjelder lokalsenteret, der en trenger bedre muligheter for å oppholde seg med tydelige områder som kan brukes som møteplass for barna (Krohn, C. & Renolen, I., 2018a).

OPPFØLGING OG EKSEMPEL PÅ UTFØRTE TILTAK SOM FØLGE AV BARNETRÅKKET

I Olsvikparken er det tilført en del kvaliteter i form av trampoliner, en pumptrack, og en edderkoppdisse stående for fri bruk av barna. Videre er det planlagt å plassere ut grill, flere benker og en pilehytte. Et av ønskene til barna var nettopp dette, å skape en mer aktiv park, noe som har skjedd gjennom tilførselen av disse kvalitetene. Det jobbes også aktivt opp mot borettslag, da store deler av bebyggelsen i Olsvik består av nettopp dette (Krohn, C. & Tell, D., 2020). Dette er for å hjelpe borettslagene å legge bedre til rette for barna og deres

innspill. Ifølge informant 2 har borettslagene mulighet til å søke tilskudd, noe som kan brukes som delfinansiering for å oppgradere de aktuelle uteområdene.

Bilde 15: Bilde av trampoline og pumptrack i Olsvikparken (Tell, D., 2020)

Turområder som er brukt av barna rundt Olsvik skole, er planlagt å bli utbedret, gjennom det å lage nye stier og få til en rundløype gjennom området. Skog og kratt vil beskjæres for å gjøre området mer tilgjengelig, og mer innbydende til grilling, lek og turer. Det har også blitt gjennomført befaringer av veiene rundt Olsvik skole, hvor flere tiltak er under utredning (Krohn, C. & Tell, D., 2020).

Med finansiering fra Bufdir, og i regi av kulturetaten og Områdesatsingen, begynte kommune å etablere nye møteplasser for ungdom i Olsvik. I denne sammenheng fikk ungdomstrinnet delta på en kick-off, der ideer til det nye ungdomsstedet i Olsvik ble luftet. Et av fokusområdene til barnetråkket var å få frem flere møteplasser, noe dette arbeidet er med på å bedre. I tillegg blir flere tilbud som styrking av tilbud i kulturskolen bedret (Bergen kommune, 2021a).

Gjennom informant 2 fikk vi vite at områdesatsingen i Loddefjord-Olsvik skal gjennom en midtveisevaluering senere i 2022, før den er ferdig i 2026. Dermed kan det komme tiltak i

fremtiden som bygger på registreringene i barnetråkket. Videre fikk vi vite at denne rapporten «er et viktig utgangspunkt for områdesatsingens prioriteringer i Olsvik».

4.3.4 Rapport 4: Barnetråkk Loddefjord, 2018

Bilde 16: Bilde av Loddefjord (Kirken.no)

Loddefjord er et område som befinner seg sørvest for Bergen bysenter, og er en bydel i Laksevåg. Barnetråkkene ble utført våren 2018 av 6. trinn på Vadmyra skole og Loddefjord skole, samt ved 9. trinn på Sandgotna skole. Registreringene foregikk i grupper der elevene var inndelt etter bosted, og arbeidet ble dokumentert på utskrifter av kart over nærområdet og bilder som elevene tok. Barnetråkket ble gjennomført av ansatte hos Bergen kommune med hjelp fra lærere fra skolen. Rapporten på 78 sider ble utarbeidet av representant for Plan- og bygningsetaten i Byrådsavdelingen for Byutvikling, og av representant fra Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering. Den ble ferdigstilt oktober 2018. Registreringene er begrenset til områdene Vadmyra, Loddefjord og Sandgotna (Krohn & Renolen, 2018b).

BAKGRUNN FOR BARNETRÅKKET

Med bakgrunn i områdesatsing i Loddefjord ble det gjennomført barnetråkk for å skaffe kunnskapsgrunnlag for utforming av handlingsplaner og planlegging i nærområdene. Barnetråkket viser hvordan barn og unge opplever nærmiljøet. Informant 2 sa under intervju at barnetråkk «er en veldig viktig del når vi skal starte opp en ny områdesatsing».

Barnetråkket ble gjennomført sammen med plan- og bygningsetaten. Informant 2 sier dette var blant annet fordi «de skulle i gang med strategisk planprogram for Loddefjord» på denne måten fikk områdesatsingen og strategisk planprogram felles kunnskapsgrunnlag.

OPPSUMMERING AV REGISTRERINGER I BARNETRÅKKET

Gjennom registreringene ser man at elevene ønsket at aktivitetsområdene og lekeparkene var mer tilrettelagt for eldre barn. Ved skolene ønsket også barna å bedre uteområdene. Eksempler på hva barna ønsker seg er parkourparker, turnstativ, trampoliner basketballbaner og oppgradering av eksisterende grus-fotballbaner (Krohn & Renolen, 2018b).

I hele området var det ingen offentlig lekeplass. De eksisterende lekeplassene var eid av borettslagene og sameier. Registreringene viser at disse oppleves er gamle, ødelagte og i stor grad laget for mindre barn. Både elever fra 6. og 9. trinn ønsket områder mer tilrettelagt for større barn og ungdom (Krohn & Renolen, 2018b).

Stiene og veiene på baksiden av Vestkanten oppleves utrygge og skumle. Registreringene viser til at det er mørkt, overgrodd og folk drikker og bruker narkotika der. Dette er uheldig da kultur- og ungdomshuset Elvetun befinner seg på baksiden av Vestkanten. I rapporten er det kommet flere innspill og forslag til forbedringer av området, blant annet bossryddig, beskjæring av busker og trær, bedre belysning og flere aktivitetstilbud slik at de kan være der på fritiden (Krohn & Renolen, 2018b).

Under barnetråkket kommer det frem noen registreringer om utrygge skoleveier. Det nevnes at mesteparten av snarveier og stier i områdene er mørke, steinete og glatte om vinteren. I en innbyggerundersøkelse utført i Loddefjord i 2018, viste det seg at 10% var helt uenig eller delvis uenig at skoleveien var trygge for elever (Respons Analyse AS, 2018). Dette speiler kanskje hvorfor det ikke kom så mange registreringer om utryggheter langs skoleveiene i barnetråkket.

OPPFØLGING OG EKSEMPEL PÅ UTFØRTE TILTAK SOM FØLGE AV BARNETRÅKKET

I Loddefjord er det primære boformen borettslag, og i barnetråkket beskriver barnas misnøye med veldig mange lekeplassene i disse borettslagene. Dette på grunn av manglende vedlikehold og at lekeplassene ikke var tilrettelagt større barn. I barnetråkkrapporten står det: «*Tiltak som er aktuelle på borettslagene sin eiendom må utføres i samråd med det enkelte borettslag*» (Krohn & Renolen, 2018b). Som en oppfølging til dette har det i Loddefjord kommet en tilskuddsordning der borettslag kan søke om tilskudd hos områdesatsingen. Informant 2 sier at gjennom dette kan borettslagene få delfinansiering til å oppgradere uteområdene sine. Informanten sier at tilskuddsordningen har fungert godt i dette området, og flere borettslag har oppgradert sine områder, og i denne prosessen «*tatt innover seg markeringene og kommentarene (fra barnetråkkrapporten) og brukt de når de skal oppgradere områdene*».

I barnetråkket kommer det frem at stier og snarveier ved Elvetun følte utrygge for noen. Dette var fordi området var mørkt, gjengrodd og folk brukte alkohol og narkotika der. Dette området har blitt opprustet, sammen med andre områder som var opplevdes skummelt for barn og unge. I 2020 ble Elvetun ungdomshus åpnet (Dell & Nordgreen, 2021). Området har blant annet skaterampe, basketbane, trampoline, benker og bord m.m. Området blir brukt av både barn, ungdommer og familier. I tillegg har områdesatsingen i samarbeid med bymiljøetaten fjernet vegetasjon i området som gjorde at området følte uoversiktlig, oppgradert badeplassen ved Storavatnet med benker, bord og grill, og begynt planlegging av oppgradering av Sandgotna skole sine uteområder og Sandgotnabanen. (Dell, 2022).

Bilde 17: Før-bilde av Elvetun (Sydvesten, 2019)

Bilde 18: Animasjonsbilde av Elvetun etter oppgradering (Tell, D., 2021)

I løpet av de kommende årene skal det komme flere gang- og sykkeltiltak i Loddefjord. Rapporten blir brukt i dagens pågående områdesatsing ved at innspill blir sendt videre til etater, fylkeskommunen og kommunen. I tillegg fungerer barnetråkket som forkunnskap til kommunen sine planprosesser i Loddefjord, spesielt i strategisk planprogram for Loddefjord, områdeplan Loddefjordåsen og ved gåstrategien til kommunen (Renolen, 2021)

Byplanlegger i Plan- og bygningsetaten, som jobber med strategisk planprogram i Loddefjord i dag, var med på barnetråkket utført i Loddefjord. Hun sier hun bruker «barnetråkkregistreringene som ble gjort i Loddefjord. Derfor var det nyttig for meg å være

med på disse registreringene, for det ga meg en mulighet til å få direkte kontakt med elevene. Og bli kjent med området gjennom deres øyne».

Gjennom informant 2 fikk vi vite at områdesatsingen i Loddefjord-Olsvik skal gjennom en midtveisevaluering senere i 2022, før den er ferdig i 2026. Dermed kan det komme tiltak i fremtiden som bygger på registreringene i barnetråkket.

4.4 Oppsummering og drøfting av casestudier

Rapportene viser til at barnetråkkene er gjennomført som et ledd for å skaffe kunnskap om hvordan barn og unge opplever og bruker sitt nærmiljø. Skolene som har gjennomført barnetråkk er valgt ut i forbindelse med kommunale satsinger der formålet har vært å utvikle bysoner. I disse kommunale satsingene har medvirkning vært en kjerneverdi, og barnetråkk er en valgt metode for å gjøre registreringsarbeid for barn og unge. Bakgrunnen for hvilke bysoner som skulle prioriteres er blant annet basert på resultat i leveårsrapporter.

Alle registreringer gjort av barn og unge er vist frem i rapporten, i tillegg til at de er markert på kart. Som nevnt under intervjuet av byplanlegger i plan- og bygningsetaten driver de med minst mulig sensur når de lager rapportene. Tiltakene personene bak rapporten foreslår er basert på registreringene, og har som mål å forbedre den daværende situasjonen. Det første barnetråkket, ved Ny-Krohnborg skole, foreslo likevel ikke tiltak som en «*naturlig følge av (...) registreringene*», men forslag til tiltak er nevnt.

Det er konkretisert at det er de aktuelle fagetater/avdelinger sitt ansvar å følge opp tiltak som ligger innenfor det offentlige ansvarsområdet i hver rapport. Dermed er det ikke en del av barnetråkket å følge opp registreringene, men heller å belyse disse slik at aktuelle fagetater kan følge opp forbedringstiltakene. Foruten det første barnetråkket, ved Ny-Krohnborg skole, er det satt av et delkapittel som viser hvordan registreringene kan bli oppfølgt.

Av både forbedringstiltak som blir foreslått, og hva som er gjort ser man at tiltakene bunner ut i å bedre trygghet og/eller trivsel. Da rapportene ikke oppdateres etter hvert som tiden går, måtte vi benytte alternative kilder for å se hvordan barnetråkkene har blitt fulgt opp. En faktor her var at alle barnetråkkene har vært med å danne kunnskapsgrunnlag i kommunale

satsinger, noe som har begrenset hvorvidt vi har kunne sagt at utførte tiltak i regi av disse satsingene har vært en direkte følge av barnetråkk. Derfor har vi sett på hva tiltak gjort i regi av de kommunale satsingene som omhandler å bedre forholdene til barn og unge. Flere av de vi har intervjuet påpekte at barnetråkk er «*en veldig viktig informasjonskilde*» til områdesatsinger, noe som gir oss grunn til å tro at tiltak som treffer barn og unge i disse områdene i stor grad er basert på barnetråkkrapportene.

I alle casestudiene vi undersøkte fant vi flere tiltak som direkte og indirekte bedret forhold til barn og unge. Vi hadde håpet på å dokumentere flere enkelttiltak enn det vi fikk frem. Noe av grunnen til at vi ikke fikk gjort dette var at vi hadde noe begrenset måtte å bevise at enkelttiltak var gjort på bakgrunn av barnetråkk. Eksempler på tiltak fikk vi gjennom intervjuene, avisartikler, og offentlige rapporter og artikler. Ved de eldre barnetråkkrapport kunne vi dokumentere flere tiltak som var gjennomført, noe som henger sammen med at disse har hatt mer tid på å gjennomføre tiltak enn de nyere rapportene. Vi fant flest tiltak gjennomført på vegne av områdesatsingen, noe som kan begrunnes i at barnetråkk er en sentral metode for medvirkning i denne satsingen. Men vi fikk gjennom informantene vite at noen områdeplaner har benyttet seg av barnetråkkrapportene, dette opplevde vi ikke som lett å finne frem som utenforstående. Man kan diskutere om områdesatsingen promoterer sine gjennomførte tiltak i større grad enn andre aktører som benytter seg av rapportene, men dette har vi ikke undersøkt.

5.1 Diskusjon

I dette kapitlet diskuteres resultatene og funnene vi har gjort opp mot problemstillingene til oppgaven.

5.1.1 PROBLEMSTILLING 1

«Sikrer barnetråkk barn og unge de rettigheter innenfor medvirkning som er lovfestet gjennom internasjonale- og nasjonale føringer, samt føringer i plan- og bygningsloven?»

Førimgene om medvirkning for barn og unge er listet opp i kapitlet «kunnskapsgrunnlag». For å svare på problemstillingen skal vi plassere barnetråkk i medvirkningsstigen og innflytelsessirkelen utarbeidet av henholdsvis Sherry R. Arnstein og kommunal- og moderniseringsdepartementet. I tillegg vil vi se på hvordan metoden fungerer, og hva våre informanter har sagt på intervju.

Det er voksne som bestemmer hvor og når et barnetråkk skal finne sted, og hva de endelige beslutningene blir. Barn og unge får derimot medvirke uten føringer fra voksne, og registreringene blir lagt stor vekt på ved beslutningsprosessen. Alle barn og unge som deltar får lik mulighet til å ytre sin mening og stemme frem registreringer de mener er viktigst. På denne måten lærer de om medvirkning og demokrati. Dette fører til at vi har tolket barnetråkk til å stemme overens med det femte trinnet i Sherry R. Arnsteins medvirkningsstige, som viser til prosjekt som *«er laget og styrt av voksne, men de rådfører seg hos barn og unge. Barn og unges meninger blir tatt seriøst»*. Det passer også inn i det andre leddet i innflytelsessirkelen til kommunal- og moderniseringsdepartementet; barnetråkk fungerer som en kunnskapsinnsamling der barna sitter på den etterspurte kunnskapen. På bakgrunn av dette kan plan- og bygningsloven § 5-1 og artikkel 3 og 12 i FNs barnekonvensjon tolkes til å bli fulgt: forslagstiller sikrer aktiv medvirkning fra barn og unge, og avgjørelser som er til barnas beste er grunnleggende hensyn i beslutningene som tas.

Informantene våre sine erfaringer var at barn fant det motiverende og spennende å delta på barnetråkk. Informantene var også enige om at barna fikk like muligheter til å delta og si sine egne meninger, både gjennom å gjøre egne registreringer, og ved prioriteringsrunden på dag to. Barnetråkkene resulterer i en barnetråkkrapport som presenterer registreringene

som ble gjort; dette på en oversiktlig måte med kart og supplerende tekst. Rapporten blir gjort tilgjengelig for offentligheten via kommunens nettsider. Flere tiltak som blir foreslått i barnetråkkrapportene er for å øke sikkerhet og trivsel, for eksempel tiltak som omhandler trafiksikkerhet og lekeplasser. Barnetråkkene vi har undersøkt har blitt utført i sammenheng med områdesatsinger, som jobber spesifikt om å følge opp leveårsrapporter og utjevne forskjeller i levekår for lokalbefolkningen. Folkehelseloven § 1 første ledd som vil fremme folkehelse, og utjevne sosiale helseforskjeller blir ivaretatt gjennom dette.

Kombinasjonen av at barn er engasjerte og synes barnetråkkene er spennende å delta i, og resultatet en får lagt frem i en oversiktlig og strukturert barnetråkkrapport, taler positivt for barnetråkk som metode for medvirkning for barn og unge. Resultatet av studiet viser at metoden gir barn og unge mulighet til å få sagt sine meninger om sitt nærområde gjennom registreringer og en prioriteringsrunde, noe som blir presentert i en senere utarbeidet barnetråkkrapport. Det er ikke en del av barnetråkket å følge opp registreringene, men den tause kunnskapen blir belyst til aktuelle fagetater/avdelinger slik at disse kan følge de opp. På bakgrunn av dette tolker vi barnetråkk til å sikre gode løsninger, legge til rette for at alle berørte parter kan komme til ordet, fremme kreativitet og engasjement, være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunnet og fremskaffe gode beslutningsgrunnlag. Dermed følger metoden perspektivet om «best mulig plan» lagt frem i heftet «medvirkning i planlegging». (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014). Vi tolker dermed at ved bruk av metoden følger forslagsstiller føringene gitt i plan og bygningsloven §§ 5-1 og 1-1 som omhandler medvirkning for barn og unge.

Vi plukket opp to sider ved barnetråkk som kan tolkes som svakheter. Hvor barnetråkk skal bli avholdt er bestemt av voksne, og det er barn og unge i de valgte klassene som får mulighet til å medvirke. Disse klassene skal representere alle barn og unge i den valgte bydelen. Metoden sikrer ikke barn og unge utenfor de valgte klassen mulighet til å medvirke. Det kan diskuteres om metoden er tilfredsstillende, da det plukker et utvalg av barn og unge til å representere alle. Ingen føringer sier derimot at alle barn og unge skal få medvirke; plan og bygningsloven presenterer barn og unge som en gruppe. Den andre svakheten bygger på at alle informantene var tydelige på at barnetråkkene gir et øyeblikksbilde, noe som kan gjøre at registreringene gjør seg gjeldende for akkurat de barna som deltok på barnetråkket, eller for det tidspunktet barnetråkket ble gjennomført. Dette

kan gjøre det problematisk å benytte seg av eldre barnetråksrapporter som kunnskapsgrunnlag, da de kanskje ikke stemmer overens med hva en ville fått av registreringer dersom en foretok seg et nytt barnetråkk.

5.1.2 PROBLEMSTILLING 2

Hvilken effekt i form av oppfølging og tiltak er oppnådd basert på barnetråkk?

Undersøkelsene våres viser at alle casestudiene har blitt fulgt opp i ettertid, der vi har funnet effekt i form av tiltak. Tiltakene vi har funnet bygger på registreringer presentert i rapporten, og dermed påvirker barn og unge beslutningene som tas i ettertid. Barnetråkk fører dermed til at barn og unge faktisk påvirker utviklingen av samfunnet der disse er gjennomført. Selv om vi ikke fant like mange enkeltteksempler på tiltak som vi kanskje hadde forventet, blir barnetråkkene utvilsomt fulgt opp. Særlig da av områdesatsingene; både alene og i samarbeid med andre fagetater.

Vi kan se på Ny-Krohnborg som eksempel der barnetråkket får midler til å gjennomføre tiltak, noe som en også kan trekke en parallell til når det kommer til dagens områdesatsinger. De tre andre barnetråkkene vi har tatt for oss i oppgaven har vært en del av områdesatsinger, der *«bystyret har gjort et vedtak på at hele kommunen skal prioritere det området»*. Det er dermed bevilget penger gjennom Husbanken og kommunen til å få gjennomført tiltak i områdesatsingene, hvor barnetråkkene er et viktig kunnskapsgrunnlag. Vi ser også at områdesatsingene har nådd ut til aktuelle fagetater, der tiltak har blitt gjennomført i samarbeid med for eksempel Bufdir, barnas byrom, Statens Vegvesen, trafikketaten m.f.

Å se tiltak som en effekt av barnetråkkene, er noe som kan ta tid i påvente av budsjetter, kapasitet og planlegging. Dette kan bety at barna som var med på barnetråkkene ikke nødvendigvis får se tiltakene tre i kraft før de har blitt eldre, spesielt ved større og mer tidkrevende tiltak. Dette kan vi se i Loddefjord/Olsvik, hvor områdesatsingen er en pågående prosess, og vi ikke ser like mange gjennomførte tiltak der som i de andre barnetråkkene i casestudiet. Dette kan likevel ikke ansees som et problem med barnetråkk som metode for medvirkning, men kan heller gi et bilde på hvordan kommunen arbeider med utvikling av samfunnet, som vi ikke har undersøkt nærmere.

Gjennom oppgaven har vi vært interessert i hvilket omfang barnetråkk har blitt brukt i utarbeidelser av reguleringsplaner. Vi spurte informantene våre, som alle jobber i Bergen kommune, om de kunne liste eksempler eller si noe om i hvilket omfang barnetråkk ble anvendt. De kunne vise til eksempler der barnetråkk er nevnt i områdeplaner, eller brukt som kunnskapsgrunnlag i detaljplaner. Selv om vi fikk eksempler, visste ingen av de i hvilket omfang rapportene ble anvendt ved saksbehandling til reguleringsplaner. Gjennom egne undersøkelser fant vi ingen andre reguleringsplaner som nevnte barnetråkk. Vi kan dermed ikke si noe om i hvor stor grad disse rapportene generelt blir anvendt i slike saksbehandlinger.

Når vi har undersøkt hvilken effekt i form av tiltak som er oppnådd basert på registreringene i barnetråkkene, benyttet vi forskjellige kilder. Det som var problematisk var å finne ut om enkelte tiltak var basert på barnetråkkene, eller om det var andre faktorer som hadde bestemt at nevnte tiltak ble gjennomført. Barnetråkket skal som nevnt tidligere ikke følge opp registreringene, men heller belyse disse. Derfor har vi måttet være forsiktige med å legge frem gjennomførte tiltak som vi ikke visste var basert på barnetråkkregistreringer. Dette har redusert mengden funn vi har kunne presentere.

Da barnetråkkene vi har undersøkt er gjennomført som en del av områdesatsinger, var det naturlig for oss å lese oppfølgingsrapporter som legger frem tiltak gjennomført av satsingene. Barnetråkkene fungerer som kunnskapskilde i satsingene for hvordan barn og unge benytter sitt nærmiljø i, og presenterer tiltak basert på for disse. Vi så dermed på tiltak gjennomført av de områdesatsingene som gagnar barn og unge som funn. Informantene våre gav oss eksempler på tiltak som fulgte opp registreringer, og som var resultat av barnetråkkene. Vi fant også andre relevante rapporter og avisartikler som omtalte områdesatsinger og/eller barnetråkk, som listet opp gjennomførte tiltak som vi kunne knytte til barnetråkk.

Byplanlegger ved plan- og bygningsetaten ønsket gjerne en «barnetråkkansvarlig», som *«hadde oversikt over hvilke registreringer som ble gjennomført, bidro til å formidle viktige funn, og kunne gi informasjon til planleggere og andre som etterspør informasjonen»*. Dette kunne gjort at utenforstående enklere ville sett hvilke tiltak som var en direkte effekt av barnetråkkene. I tillegg ville dette føre til at noen fikk i ansvar at informasjon og relevante

tiltak ble presentert til aktuelle fagetater/avdelinger. Dokumentert effekt i form av oppfølging og tiltak ville kanskje vært mer synlig for de som var delaktig og gjennomførte barnetråkkene.

5.3 Konklusjon

Våre informanter la frem barnetråkk som en kjekk og effektiv medvirkningsprosess for både barn, unge og voksne. Vi mener metoden fyller kravene til det femte trinnet i Sherry R. Arnsteins medvirkningsstige, og i andre leddet til innflytelsessirkelen til kommunal- og moderniseringsdepartementet. På bakgrunn av dette, og hvordan barnetråkk blir utført og oppfulgt, konkluderer vi med at barnetråkk følger føringene for medvirkning for barn og unge, hvor rettighetene er gitt i de internasjonale føringene, nasjonale føringene og føringer etter plan- og bygningsloven.

Etter eksempler fra informantene og funn av andre eksempler på tiltak som en effekt av barnetråkk, så konkluderer vi med at metoden fungerer til å treffe vedtak gjennom barns medvirkning. Vi vil likevel legge vekt på forslaget om å ha en «barnetråkkansvarlig», som kunne tydeliggjort funksjonen og virkningene av barnetråkk for allmennheten.

5.4 Videre forskning

Ved inngangen på masteroppgaven vurderte vi å intervju og observere barns bruk av sitt nærmiljø, potensielt gjennom et barnetråkk. Dette viste seg vanskelig å få gjennomført, også med tanke på tiden vi hadde til disposisjon. Det derfor vært interessant å lese om noen som fikk intervjuet barn som har deltatt på barnetråkk, og deres tanker rundt barnetråkk som verktøy for medvirkning for barn og unge, slik at vi også får se det fra barnas perspektiv. I tillegg kunne det vært interessant å forske på effekten av tiltakene som følge av barnetråkkene. Her kan man se på om tiltakene samsvarer med hva registreringene sa, og hvilken effekt det har hatt i nærmiljøet. Et annet spennende tema som kunne være interessant å forske på i fremtiden, er fordeler og ulemper ved den digitale metoden fremfor den manuelle metoden når barnetråkk blir gjennomført.

5.5 Etterord

Arbeidet med masteroppgaven har bydd på mange faglige og tekniske utfordringer. Da vi begynte på masteroppgaven viste vi tilnærmet ingenting om barnetråkk; både om metoden og hvordan det ble brukt av kommunen. Vi har måtte sette oss inn i alt dette, funnet ut

hvordan vi ville avgrense oppgaven og hvordan vi skulle finne svar på det vi lurte på. På tross av utfordringene har vi hatt en stødig progresjon innenfor temaet, lært mer og mer som har motivert oss og gjort arbeidet interessant.

Oppgaven og oppsettet har blitt til undervegs i skriveprosessen, og vi erfarte stadig nye måter å strukturere og presentere datamaterialet vårt på. Samtidig mener vi at fremgangsmåten vi har valgt har klart å fange opp interessante poeng, og gjort at vi har kommet frem til en konklusjon som i stor grad svarer på problemstillingene våre. Vi håper også at datamaterialet vi har samlet inn, og konklusjonene våre kan være til hjelp ved andre undersøkelser om temaet. Det vil være både interessant og spennende å se om andre studier dukker opp i fremtiden, noe vi selvsagt håper på. Vi har begge lært mye om områdesatsinger og deres arbeid i Bergen kommune, og sitter igjen med et veldig godt inntrykk av deres resultater og medvirkningsfokus.

Internettkilder:

- Alzubaydi, H. & Renolen, I. (2008). *Barnetråkk på Ny Krohnborg skole*. Bergen: Bergen kommune
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V64424>
- Asplan Viak (2017). *Evaluering av handlingsprogrammet Ny energi rundt Damsgårdssundet*.
 - Tilgjengelig fra: <https://d21dbafykfdck9.cloudfront.net/1545135495/evaluering-ny-energi-rundt-damsgaardsundet-revidert-rapport2.pdf>
- Barnetråkk, *Bakgrunn*
 - Tilgjengelig fra: <https://www.barnetrakk.no/om/bakgrunn>
- BA (2014). *Pynter opp undergrunnen på Danmarks plass*, Bergensavisen, 2014
 - Link: <https://www.ba.no/nyheter/pynter-opp-undergrunnen-pa-danmarks-plass/s/1-41-7247098>
- Bergen byråd (2019). *Forprosjekt områdesatsing i Loddefjord og Olsvik*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/bk360/1855511/Framstilling-Forprosjekt-omradesatsing-i-Loddefjord-og-Olsvik->
- Bergen Kommune (2016). *Områdesatsing i Bergen kommune, Solheim Nord, Slettebakken, Indre Laksevåg og Ytre Arna, Rapport med anbefalinger for videre innsats*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/rapporter-og-fagartikler/rapport-omradesatsing-i-bergen-2016>
- Bergen kommune (2017). *Evaluering av handlingsprogrammet ny energi rundt damsgårdssundet*
 - Tilgjengelig fra: <https://d21dbafykfdck9.cloudfront.net/1545135495/evaluering-ny-energi-rundt-damsgaardsundet-revidert-rapport2.pdf>
- Bergen kommune, Barnetråkkregistreringer (2021a)
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/arealplaner/utredninger/barnetrakkregistreringer>
- Bergen kommune (2022a). *Folkemøte Indre Laksevåg*. Skjerm bilde fra youtube video.
 - Tilgjengelig fra: <https://youtu.be/S-j8eEdaNy8?t=926>
- Bergen kommune (2022b). *Folkemøte Indre Laksevåg*. Skjerm bilde fra youtube video.
 - Tilgjengelig fra: <https://youtu.be/S-j8eEdaNy8?t=926>

- Bergen Kommune & Husbanken. «Områdesatsing i Bergen, hentet 05.05.2022
 - Tilgjengelig fra: <https://docplayer.me/26151437-Omradesatsing-i-bergen-kommune.html>
- BT (2010). *Barna i byutviklingen*, Lisbeth Iversen, Bergens Tidene, 2010
 - Link: <https://www.bt.no/btmeneringer/kronikk/i/094V6/barna-i-byutviklingen>
- BT (2021). *Her syntes barna det var skummelt å gå. Så tok de penslene i egne hender.*, 2021
 - Link: <https://www.bt.no/kultur/i/k6pJ56/her-syntes-barna-det-var-skummelt-aa-gaa-saa-tok-de-penslene-i-egne-hend>
- Dell, T. & Nordgreen, L. C. (2021). *Åpningen av Elvetun ungdomshus, 2020*. Hentet fra: 29.04.2022
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/loddefjord/apning-av-elvetun-ungdomshus-2020>
- Dell, T. 2022. *Oppsummering av digitalt folkemøte for Loddefjord*. Hentet 01.05.2022
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/loddefjord/oppsummering-av-digitalt-folkemote-for-loddefjord>
- Falkanger, T., Reusch, M. og Solvik, F. (2020), *Plan- og bygningsloven*.
 - Tilgjengelig fra <https://snl.no/plan-og-bygningsloven>
- Hammarqvist & Stenbråten (2009) *Bybarna i forskning og planlegging*
 - Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/4050c4c15072481cafc636962b4598a1/bybarna_forskning_planlegging.pdf
- Husbanken (2021). *“Områdesatsing”*, Hentet 27.04.2022
 - Tilgjengelig fra: <https://www.husbanken.no/boligsosialt-arbeid/omradesatsing/>
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014, *Medvirkning i planlegging*.
 - Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/plan/medvirkningsveileder/h2302b_veileder_medvirkning.pdf
- Kommunal- og distriktsdepartementet (2021). *Veileder om barn og unge i plan og byggesak*. Hentet 03.04.2022
 - Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-om-barn-og-unge-i-plan-og-byggesak2/id2884442/>

- Krohn, C. & Renolen, I. (2018a). *Barnetråkk på Olsvik skole 6. og 9. klasse*. Bergen: Bergen kommune
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V64426>
- Krohn, C. & Renolen, I. (2018b). *Barnetråkk Loddefjord: 6. klasse ved Loddefjord og Vadmyra skoler og 9. klasse Sandogtna skole*. Bergen: Bergen kommune.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/arealplaner/utredninger/barnetrakkregistreringer>
- Krohn, C. & Tell, D. (2020). *Nyhetsbrev Olsvik*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V99687>
- Kårbø, B. & Myhre, M. (2021). *Skaper nye fritidstilbud for barn og unge i Olsvik*. Bergen: Bergen kommune
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/kultur-og-idrett/skaper-nye-fritidstilbud-for-barn-og-unge-i-olsvik#:~:text=Dette%20arbeidet%20er%20del%20av,organiserte%20aktiviteter%20%20p%C3%A5%20ungdommenes%20premisser>
- Lid, Inger Marie, 27. desember 2021, *universell utforming*.
 - Tilgjengelig fra: https://snl.no/universell_utforming
- Mannsåker, N. J. 2018. *Strategisk planprogram (SSP) for Laksevåg*. Bergen: Fortunes AS.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/arealplaner/planer-under-arbeid/strategisk-planprogram-for-laksevag>
- Miljøverndepartementet, *Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/bccd028e3b494d2fa8c6840851f2f2f2/t-1513.pdf>
- Miljøverndepartementet, (2010), *Planlegging etter plan- og bygningsloven*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/vedlegg/veiledninger-og-brosjyrer/t-1476.pdf>
- Nordgreen, L. C. M. & Renolen, I. (2013). *Barnetråkk på Damsgård og Holen skoler*. Bergen: Bergen kommune.
- Nordgreen, L. C. M. & Tell, D. (2022). *Hva er områdesatsing?*

- Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/hva-er-omradesatsing>
- Regjeringen (2008). *Lovkommentar til plandelen av plan- og bygningsloven (§ 1-1 Lovens formål)*
 - Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/lovkommentar-til-plandelen-av-plan--og-bygningsloven/id2701235/?ch=1>
- Regjeringen (2010). *Veileder Barnetråkk*
 - Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/bilder/planlegging/veiledere/barn/barnetrakk_2010.pdf
- Renolen, I. 2021. *Loddefjordåsen: områdereguleringsplan*. Bergen: Bergen kommune:
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/loddefjord/oppsummering-av-digitalt-folkemote-for-loddefjord>
- Respons Analyse AS (2018). *Innbyggerundersøkelse i Loddefjord 2018*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/rapporter-og-fagartikler/innbyggerundersokelse-i-loddefjord-2018>
- Respons Analyse AS (2020). *Innbyggerundersøkelsen Indre Laksevåg 2020*.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/indre-laksevag/seks-ar-har-gatt-hva-mente-innbyggerne-i-indre-laksevag-i-2014-og-hva-mener-innbyggerne-i-2020-om-sitt-boog-narmiljo#/>
- Thorvik Andersson, S. Hågård Bakke, I. (2014). *Spørreundersøkelse Indre Laksevåg 2014*. Bergen: Ipsos MMI.
 - Tilgjengelig fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/omradesatsing/rapporter-og-fagartikler/innbyggerundersokelse-i-indre-laksevag-2014>
- UngMed. *Hva er medvirkning?*
 - Tilgjengelig fra: <https://ungmed.no/hva-er-medvirkning/>

Bokkilder

- Arnstein, S.R. (1969). *A Ladder of Citizen Participation*. *AIP Journal* 35(4): 216-224,

- tilgjengelig fra: https://www.miguelangelmartinez.net/IMG/pdf/1969_Arnstein_participation_ladde_r_AJP.pdf
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2012). *Kvalitative metoder. Empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Denscombe, M. (2010). *“Ground Rules for Social Research: Guidelines for Good Practice”*. (2nd ed). Maidenhead: Open University Press
- Ellingsen, I.T., Schjelderup, L., Omre, C. (2014). Barn og unges medvirkning i barnevernet. I I.T. Ellingsen & R.S. Østerhaug, (Red). *Barnevernets brennpunkt. Beslutningsgrunnlag og beslutninger* (s. 115-136). Universitetsforlaget
- Hart, A.H., (1992), «Children’s participation»,
 - tilgjengelig fra: <https://www.unicef-irc.org/publications/100-childrens-participation-from-tokenism-to-citizenship.html>
- Johannessen, L.E.F, Rafoss, T.W & Rasmussen, E.B. (2018). *“Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse”*. Universitetsforlaget.
- Kvåle, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervjuet*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Larsen, A. K. (2017). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskaplig forskningsmetode*, 2.utgave. Bergen: Fagbokforlaget.
- Lynggaard, K. (2012) Dokumentanalyse, i Brinkmann, S. og Tanggaard, L (red.) *Kvalitative metoder Empiri og teoriutvikling*, s. 153-170, Oslo: Gyldendal Akademisk,
- Pedersen, J., Sandvik, P., Skaaraas, H., Ness, S., Os, A. (2010) *Plan- og bygningsrett, del 1: Planlegging og ekspropriasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder*. (5.ugt). Bergen: Fagbokforlaget
- Tjora, A. (2018). *Viten skapt: Kvalitativ analyse og teoriutvikling*. Oslo: Cappelen Damm akademisk
- Tritter, J.Q. & McCallum, A. (2006). *The snakes and ladders og user involvement: Moving beyond Arnstein*. I *Health Policy*. 76(2), 156-168,
 - tilgjengelig fra: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0168851005001314?via%3Dihub>
- Treseder, P. (1997). *Empowering Children and Young People: Promoting Involvement in Decision-Making*.

- Tyren, Carl Wilhelm. (2010) *Plan- og bygningsloven: kommentarutgave*. Oslo: universitetsforlaget,

Lov- og forskriftkilder

- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven),
 - o tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>
- Plan- og bygningsloven,
 - o tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71> .
- FNs barnekonvensjon
 - o https://www.regjeringen.no/contentassets/ee6e51e5dd154da186dc86511e970f03/191022-crc_plakat_norsk_web.pdf